

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sanni Maria Koskiniemi

NUORISOTILOJEN MERKITYS NUOREN SOSIAALISILLE SUHTEILLE

Sosiaali- ja terveysala
2011

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Sanni Koskiniemi
Opinnäytetyön nimi	Nuorisotilojen merkitys nuoren sosiaalisille suhteille
Vuosi	2011
Kieli	suomi
Sivumäärä	56 + 3 liitettä
Ohjaaja	Hans Frantz

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Vaasan kaupungin nuorisotaloilla käyvien nuorten ystävyys-suhteita. Haluttiin selvittää kuinka paljon nuorisotiloilla käyvillä nuorilla on ystäviä ja kuinka merkityksellisiä ystävät heille ovat. Tutkimuksen avulla haluttiin lisäksi selvittää kuinka tyytyväisiä nuoret ovat nuorisotilojen tiloihin, toimintaan ja ohjaajiin.

Tutkimus on pääasiallisesti kvantitatiivinen, mutta sisältää myös kvalitatiivisia piirteitä. Tutkimus suoritettiin syksyn 2011 aikana Vaasan kaupungin nuorisotoimen hallinnoimiin seitsemään nuorisotaloon. Nuorisotilojen nuoria pyydettiin täyttämään kyselylomake, joka sisälsi monivalintakysymysten lisäksi joukon avoimia kysymyksiä. Monivalintakysymykset analysoitiin kvantitatiivisesti ja avoimet kysymykset aineistolähtöistä sisällönanalyysiä käyttäen. Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään nuoruutta kognitiivisten muutosten vaiheena, nuorisotyön historiaa ja muotoja, nuorisolakia sekä sosiaalisuutta ja sosiaalisia suhteita nuoruudessa. Lopuksi katsastetaan Vaasan kaupungin nuorisotoimen toimintaa.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että nuorisotiloilla käyvillä nuorilla on usein laajat ystäväverkostot. He viettävät useimmiten vapaa-aikaansa samojen ystävien kanssa sekä nuorisotaloilla että sen ulkopuolella. Nuoret saavat nuorisotiloilta usein uusia ystäviä ja toivovat saavansa ystäviä enemmän. Nuoret ovat tyytyväisiä nuorisotilojen toimintaan, tiloihin ja ohjaajiin. Talojen irtaimistoon toivottiin pieniä parannuksia. Nuorten mielestä nuorisotiloilla parasta ovat kaverit ja erilaiset pelit.

ABSTRACT

Author	Sanni Koskiniemi
Title	The Meaning of Youth Centres to an Adolescent's Social Relationships
Year	2011
Language	Finnish
Pages	56 + 3 Appendices
Name of Supervisor	Hans Frantz

The purpose of this bachelor's thesis was to study the friendship relationships of adolescents who visit the youth centres of Vaasa city. The goal was to find out how many friends the adolescents visiting the youth centres have and how significant the friends are. One aim was also to find out how satisfied the adolescents are with the facilities, activities and the supervisors of the youth centres.

This study is mainly quantitative with some qualitative features. The research was carried out during autumn 2011 in seven youth centres in Vaasa. The adolescent in the youth centers was asked to answer the questionnaire which contained both multiple-choice questions and a few open-ended questions. Multiple-choice questions were analyzed with quantitative methods and open-ended questions were analyzed by using inductive content analysis. The theoretical frame deals with adolescence as a period of cognitive changes, the history and forms of youth work, Youth act, being social and social relationships during adolescence. Also the youth work services provided by the City of Vaasa have been looked at.

The results show that the adolescents visiting the youth centres often have broad social network and many friends. They mostly spend their free time with the same friends in the youth centres and in other places too. There young people often make new friends and are hoping to get more. The adolescents are satisfied with the activities, facilities and the supervisors. There were wishes concerning better equipment. According to the adolescents the best thing in the youth centres were friends and different games.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1. JOHDANTO	7
2. NUORUUS ELÄMÄNVAIHEENA.....	8
2.1 Psyykkinen kehitys	8
2.2 Ajattelun kehittyminen	9
2.3 Nuoren itsetunto	10
3. NUORISOTYÖN TAUSTAA	11
3.1 Nuorisotyön historia	12
3.2 Nuorisolaki ja vuoden 2011 muutosten taustaa.....	13
4. NUORISOTYÖN MUOTOJA.....	16
4.1 Sosiaalinen nuorisotyö.....	16
4.1.1 Avointen ovien toiminta	17
4.2 Kulttuurinen nuorisotyö.....	18
4.3 Monikulttuurinen nuorisotyö.....	19
5. SOSIAALISUUS JA SOSIAALISET SUHTEET.....	21
5.1 Ystävyyssuhteet	21
5.2 Ryhmäpaine	22
5.3 Kiusaaminen	23
5.4 Yksinäisyys.....	24
6. VAASAN KAUPUNGIN NUORISO-OSASTO.....	25
6.1 Nuoriso-osaston toiminta.....	25
7. TUTKIMUKSEN TAUSTA JA MENETELMÄT	27
7.1 Tutkimusongelmat	27
7.2 Kysely	27
7.2.1 Suljetut ja avoimet kysymykset	28
7.3 Määrällisyys ja laadullisuus tutkimuksessa.....	29
7.4 Analysointi	30
7.5 Tutkimuksen luotettavuus	30
8. TULOKSET	32

8.1 Taustat	32
8.2 Toiminta nuorisotaloilla	33
8.3 Kaverit	34
8.4 Ohjaajat ja tila.....	36
9. JOHTOPÄÄTÖKSET	41
9.1 Tutkimusongelmiin vastaaminen.....	41
10. POHDINTA	45
LÄHTEET	47
LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma	s. 31
Kuvio 2. Mitä teet nuorisotalolla ollessasi?	s. 32
Kuvio 3. Pääsetkö vaikuttamaan siihen, mitä nuorisotiloilla tehdään?	s. 33
Kuvio 4. Oletko saanut uusia kavereita nuorisotilalta?	s. 34
Kuvio 5. Mitkä ovat mielestäsi ohjaajan tehtäviä nuorisotilalla?	s. 36
Kuvio 6. Millaisia ominaisuuksia arvostat ohjaajassa?	s. 37
Kuvio 7. Kuinka tärkeitä nuorisotilat mielestäsi ovat?	s. 38

LIITELUETTELO**LIITE 1.** Kyselylomake**LIITE 2.** Tutkimuslupa**LIITE 3.** Saatekirje

1. JOHDANTO

Kouluterveyskyselyt ovat osoittaneet, että 10 % yläkoululaisista nuorista ei ole yhtään läheistä ystävää. Samaan aikaan tiedetään, että yläkouluikäiselle kaikkein merkityksellisintä ovat ystävät ja vertaissuhteet. Perhe jää toiseksi ja nuori hiljalleen etäännytty perheestään. Millä keinoin yksinäisyyttä voidaan ehkäistä? Nuorisotalot ovat perinteisesti olleet paikkoja, johon nuoret voivat kokoontua. Siellä vietetään vapaa-aikaa jutellen, pelaillen tai vaikka ruokaa laittaen. Isot ystäväporukat valtaavat sohvat, nauravat ja nauttivat toistensa seurasta. Kiinnostuin siitä, mitä kautta nuoret hakeutuvat tiloille, miksi he sinne hakeutuvat ja ovatko he yksinäisiä?

Tein tutkimuksen Vaasan kaupungin nuoriso-osaston ylläpitämille nuorisotiloille, joita on yhteensä seitsemän. Pyysin nuoria täyttämään kyselylomakkeen, jossa tiedusteltiin taustatietojen lisäksi nuorten mielipiteitä sekä tyytyväisyyttä nuorisotilojen ohjaajiin, fyysisiin tiloihin ja niiden tarjoamaan toimintaan. Lisäksi kyselyssä kysyttiin nuorten kaverisuhteista, kuinka paljon heillä on tilalla kavereita ja kuinka paljon he viettävät heidän kanssa vapaa-aikaansa.

Työssäni käsittelen nuoruutta, en niinkään fyysisten, vaan lähinnä kognitiivisten muutosten vaiheena. Kerron nuorisotyöstä yleisesti, sen historiasta, lainsäädännöstä ja muodoista, joita esimerkiksi Vaasan kaupungin tuottama nuorisotyö toteuttaa. Näiden lisäksi avaan nuoren sosiaalista maailmaa tutustumalla ystävyys-suhteiden merkitykseen nuoruudessa sekä niiden tuottamiin ilmiöihin ja ongelmiin. Lopussa on lyhyt katsaus Vaasan kaupungin nuorisotoimeen.

Vaasan kaupunki ei ole aikaisemmin kysynyt nuorten mielipidettä nuorisotilojen toiminnasta, siksi aihe on tarpeellinen. Nuorisotiloilla on käynnissä myös sisäinen auditointi, jonka vuoksi aiheeni on ajankohtainen.

2. NUORUUS ELÄMÄNVAIHEENA

Nuoruuden määritelmät riippuvat aina sitä tutkivasta tieteenalasta. Nuoruutta on tutkittu mm. lääketieteessä, psykologiassa sekä kasvatus- ja yhteiskuntatieteissä. Yleisesti ottaen nuoruus määriteltynä ikävuosiin ei merkittävästi muutu. Nuorisolaissa määritellään nuori alle 29-vuotiaaksi (L27.1.2006/72). Lastensuojelulaissa lapsena pidetään kaikkia alle 18-vuotiaita (L13.4.2007/417). Täten Suomen lain mukaan nuoriksi voidaan ajatella kaikki 18–28 vuotiaat. Kehityspsykologiassa nuoruus jaetaan kolmeen eri vaiheeseen: varhaisnuoruuteen (n. 11–14 v.), keskinuoruuteen (n. 14–18 v.) ja myöhäisnuoruuteen (n. 18–25 v.). Toisaalta nuoruus on käsitteenä kulttuurisidonnainen. Länsimaissa nuoruuden kohdalla korostetaan individualismia sekä vanhemmista irrottautumista. Perinteitä kunnioittavissa yhteiskunnissa nuoruudessa merkityksellisimmiksi nousevat yhteisön hyvinvointi ja velvollisuuksien täyttäminen. (Kronqvist 2007, 166.)

2.1 Psyykkinen kehitys

Lapsuuden jälkeen nuoruus on aikaa, jolloin ihminen kehittyy eniten ja käy läpi suuria muutoksia. Ihmisen täytyy kehittyäkseen selvittää eri kehitystehtäviä, jotka ovat kehitykseen kuuluvia haasteita, jotka läpäistyään yksilö voi siirtyä seuraavaan kehitystehtävään. Yhteiskunnassamme nuoruuteen liittyviä ulkoisia kehitystehtäviä ovat kodista ja vanhemmista irrottautuminen, koulutuksen aloittaminen sekä itsenäisen elämän perustaminen. Sisäisiksi kehitystehtäviksi luetellaan sukupuoli-identiteetin ja sosiaalisen identiteetin muodostaminen sekä oman identiteetin löytäminen. Identiteetillä tarkoitetaan ihmisen minäkokemuksen pysyvyyttä ja muuttumattomuutta. Nuoruutta sanotaan elämän toiseksi mahdollisuudeksi syystä, että silloin hän voi korjata lapsuudessa kohdattujen vaikeuksien aiheuttamia ongelmia ja saada ne haltuunsa kehittyneen minän ansiosta. (Tuunala & Vuorinen 2003, 23, 94.)

Erik H. Eriksonin (1962) psykososiaalisen kehitysteorian mukaan nuoruus on maailmankatsomusten rakentamisen aikaa. Maailmankatsomuksella tarkoitetaan ihmisen kokonaiskäsitystä maailmasta ja ihmisistä. Nuoruudessa keskeistä on

oman identiteetin muodostuminen. Tämä on aikaa, jolloin ihminen etsii itseään. Yrittää löytää paikkaansa, määrittellä tulevaisuuttaan, vakiinnuttaa ystäväpiiriään eli nuori pyrkii löytämään vastausta kysymykseen, kuka minä olen. Nuori kokeilee eri rooleja, joita ympäristö hänelle tarjoaa, löytääkseen itsensä. Mikäli nuori ei onnistu tässä kehitystehtävässä, on vaara, että nuoren roolit hajaantuvat ja nuori syrjäytyy. (Dunderfelt 2004, 247.) Eriksonin teorian mukaan yksilön selvitettyä kaikki elämänkaaren kehitystehtävät, joista nuoruudessa oli identiteetin kehittyminen ja löytäminen, ihmisestä tulee ympäristönsä lakeja, normeja ja tapoja noudattava yksilö, ihminen sosiaalistuu (Tuunala & Vuorinen 2003, 45).

2.2 Ajattelun kehittyminen

Nuoruus on aikaa, jolloin ajattelun kohdalla palataan pienen lapsen tapaan hahmottaa ympäröivää maailmaa, omien havaintojensa kautta. Nuori tosin usein hahmottaa ympäristöään egosentrisesti, pohtimalla miltä hänestä itsestään tuntuu. Nuoruus on vaihe, jossa saatua tietoa kritisoidaan ja omaa oppimista kyseenalastetaan. Tämä tulisi tiedostaa sekä siihen pitäisi kannustaa, sillä saadun tiedon kritisointi sekä arviointi kehittävät luovaa ajattelua ja ongelmanratkaisukykyä, mitkä ovat nyky-yhteiskunnassa merkittäviä taitoja. (Aaltonen & Ojanen & Vihunen & Vilén, 2003, 60.)

Vuosisatamme tunnetuimman psykologin, Jean Piaget'n mukaan nuoren ajattelun kehitys käy 11–15-vuotiaana muodollisen operaatioiden vaihetta. Silloin ihmisen ajattelu tavoittaa aikuiselle ihmiselle ominaisen päättelytason. Konkreettinen esimerkki kehityksestä on matemaattisten lausekkeiden pätevyyden ymmärtäminen. Piaget on sitä mieltä, että vaikka 15. ikävuoden jälkeen ihminen voi oppia uusia ajattelutapoja, niin ajattelu ei muutu laadullisesti eli ihmisen ajattelutapa ei juuri muutu. (Tuunala & Vuorinen 2003, 37.)

Nuoren ihmisen ajattelu on usein melko kaksijakoista, asiat ovat joko hyviä tai pahoja. Hyvin nopeasti ajattelu kuitenkin muuttuu ja nuorelle kehittyy kognitiivinen ajatuksellinen kyky, jossa yksilö alkaa elää ja toimia käsitteiden avulla. Nuori alkaa ymmärtää, että ei ole olemassa ehdottomia oikeita ratkaisuja sekä asioita

tarkastellaan aiempaa monipuolisemmin ja eri näkökulmista. Ohessa nuori oppii käyttämään ja ymmärtämään loogista päättelyä, erilaisia ongelmanasetteluja sekä nuori ymmärtää ilmiöiden sisäisiä lainmukaisuuksia. Toisin sanoen, kun lapsi irrottautuu noin kolmannellatoista ikävuodella konkreettisesta, käsinkosketeltavasta todellisuudesta käsitteiden maailmaan, hän oppii sananmukaisesti ajattelemaan. (Dunderfelt 2004, 95-96.)

2.3 Nuoren itsetunto

Itsetunto on ihmisen sisäinen tila, jossa ihminen hyväksyy itsensä ja kokee, että myös muut hänen ympärillään hyväksyvät hänet sellaisena kuin on. Hyvä itsetunto tarkoittaa sitä, että ihminen tiedostaa heikot puolensa, mutta samalla arvostaa itseään. Itsetunto pitää ihmisen koossa ja pystyssä. Hyvä itsetunto ei välttämättä aina kuvastu henkilön ulkoisesta käyttäytymisestä, sisäänpäin suuntautuneella ja hiljaisella nuorella voi olla myös hyvä itsetunto. Murrosiässä, lapsen muuttuessa biologisesti ja hormonaalisesti, itsetunto horjuu, kun elämä näyttää vaatimuksensa ja keho muuttaa muotoaan, olo on kömpelö ja epävarma, eikä ole vielä tottunut kehossa ja mielessä tapahtuviin muutoksiin. Tämän muutoksen aikana on ensisijaisen tärkeää, että nuorella on aikuinen, johon luottaa ja joka valaa nuoreen rohkeutta ja kohottaa hänen itsetuntoaan sekä kuuntelee nuoren huolet, vaikka nuori saattaakin vastustaa aikuisen tukea. (Kinnunen 2008, 46–51.)

Nuoren elämän laatuun vaikuttaa merkittävän paljon oma vartalonkuva ja tyytyväisyys omaan kehoon sekä ystävyys-suhteiden laatu ja määrä. On tutkittu onko nuoren ikätovereiden kiusaamisella tai kaltoin kohtelulla ja nuoren kehon kuvalla jokin yhteys. Göteborgin yliopistossa (2009) tehdyn tutkimuksen mukaan varhaisnuoruudessa tapahtuneet kiusaamiskokemukset ovat melko yleisiä ja ne vaikuttavat merkittävästi nuoren tyytyväisyyteen kehoonsa. Erityisesti ylipainoiset tytöt joutuvat usein ikätovereidensa kiusaamiksi, siksi he ovat harvemmin tyytyväisiä kehoonsa ja heillä on usein huono itsetunto. Tutkimus osoittaa, että erityisesti varhaisnuoruudessa tovereiden mielipiteet itsestä peilautuvat suoraan nuoreen ja hän niiden kautta muodostaa oman kehonkuvansa ja määrittelee tyytyväisyyden itseensä. (Lunde 2009, 29, 47.)

3. NUORISOTYÖN TAUSTAA

Nuoriin on viime aikoina alettu kiinnittämään entistä enemmän huomiota ja heidän hyvinvoinnistaan ollaan kiinnostuneita. Suuri osa suomalaisista nuorista voi tänä päivänä hyvin ja iso osa erittäin hyvin. Samalla kuitenkin tutkimukset kertovat huono-osaisuuden kasaantuvan tietyille ja samoille nuorille (mm. Nuorisotutkimusseura 2008). Nuorisotyöhön on alettu panostamaan ja sen saralta tehdään jatkuvaa tutkimusta.

Nuorisotyö määritellään Suomessa usein nuorisolain (L27.1.2006/72) perusteella. Lain mukaan nuorisotyön halutaan ”edistävän nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivista kansalaisuutta samoin kuin nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta” Laki ei kuitenkaan kuvaa tarpeeksi laaja-alaisesti nuorisotyön tarkoitusta, vaikka onkin kattava.

Juha Nieminen (2008, 23–26) kirjoittaa, että nuorisotyö voidaan jakaa neljään eri tehtävään eli funktioon, jotka ovat sosialisaatiofunktio, personalisaatiofunktio, kompensatiofunktio sekä resursointi- ja allokointifunktio. Sosialisaatiofunktioilla tarkoitetaan nuorten liittämistä kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisönsä jäseniksi. Tässä halutaan kuitenkin painottaa, että nuoriin ei ole tarkoitus istuttaa vanhoja arvoja ja perinteitä, vaan heidän halutaan ymmärtävän ne ja uudistavan niitä. Personalisaatiofunktioilla halutaan ohjata nuoren ihmisen kehittymistä omaksi ainutlaatuiseksi itsekseen. Länsimaalaisesti nuoresta toivotaan kasvavan itsenäinen ihminen, joka tiedostaa ja tavoittelee omia tarpeitaan ja pyrkimyksiään, tähän kannustetaan myös nuorisotyössä. Nuorisotyön kolmas tehtävä on auttaa, ohjata ja tukea nuoria, joilla on vaikeuksia päästä yhteiskuntaan kiinni, taikka vaikuttaa itseä koskeviin päätöksiin ja mahdollisuuksiin. Tällä kompensoidaan eli korjataan kahdessa edellisessä tehtävässä ilmaantuvia puutteita. Nuorisotyön neljäntenä tehtävänä on auttaa nuorta löytämään omat voimavaransa sekä ohjata niiden käyttöä yhteiskunnallisesti merkittäviin asioihin. Tätä tehtävää pidetään myös paljon nuorisopolitiikan vastuulla. Nuorisotyö ei ole ainoa organisaatio, joka toteuttaa edellä mainittuja tehtäviä, mutta se tuo tehtäviin uudenlaista näkemystä.

Lyhyesti määriteltynä nuorisotyö on ohjattua ja yhteisöllistä toimintaa, joka perustuu nuorten tarpeisiin sekä heidän vapaaehtoisuuteen. Lain perusteella sen tehtävänä on tarjota nuorille erilaisia palveluja kuten toimintatiloja, harrastusmahdollisuuksia, tieto- ja neuvontapalveluja sekä monimuotoista nuorisotoimintaa (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos. 2011). Toisin sanoen nuorisotyöllä halutaan auttaa nuoria liittymään yhteiskuntaan sekä nuorille pyritään tarjoamaan mahdollisuudet kehittää omaa persoonallisuuttaan, yhteiskuntaamme sekä kulttuuria (Nieminen 2008, 38).

3.1 Nuorisotyön historia

Nuorisotyön juuret voidaan jäljittää aina keskiajalle asti. Perinteisesti kirkko ja seurakunta ovat pitäneet huolen nuorisotyöstä ja varsinaista nuorisotyötä on tehty ensimmäisinä mm. nuorten rippileireillä ja pyhäkoulussa. 1700-luvun alkupuolella perustettiin ensimmäiset rippikoulut, joiden tavoitteena oli parantaa lasten ja nuorten kristillistä kasvatusta. Samoihin aikoihin aloitettiin lisäksi pyhäkoulutoiminta. Sen tehtävä oli saada lapset ja nuoret kuluttamaan aikaansa johonkin muuhun kuin turhuuteen, kuljeskeluun ja vallattomuuteen. Sata vuotta myöhemmin perustettiin ensimmäisiä kristillisiä nuorisoliikkeitä. (Nieminen 1995, 21–29.) 1880-luvulla, jolloin yhteiskuntamme eli eräänlaista kansallista murrosvaihetta, syntyi aate ensimmäisestä nuorisoseurasta. Silloin perustettiin ensimmäinen nuorisoliike, jolla ei ollut mitään erityistä poliittista tai kristillistä tehtävää. Liikkeen tarkoituksena oli valistaa nuoria, sivistää heitä sekä ohjata nuorten levottomuus ja huikean tarve kasvattaviin toimintoihin. Nuorisoyhdistysajatus levisi Pohjanmaalta muuhun maahan, kun 1882 päätettiin perustaa Etelä-Pohjanmaan nuorisoyhdistys. (Niemi 2008, 46–47.)

1900-luvulla nuorisotyö alkoi saada myös muualla kuin kirkon piirissä kasvatuksellisia piirteitä. Alettiin ymmärtää nuorisotyö todellinen voima ja vaikutus. Sitä ennen päättäjät ja muut olivat epätoivoisia turhautuneiden nuorten muodostamien jengien edessä, jotka olivat aggressiivisia ja tuhoisia. Pian jatkosodan päätyttyä päätettiin aloittaa valtiollinen nuorisotyö 1900-luvun alkupuoliskolla luotiin myös perustat kunnalliselle nuorisotyölle (Nieminen 1995, 219 ja 241). Jo tuolloin

nuorisotyön ote tuli olla kasvatuksellinen. Toiminnan haluttiin alun perin olevan nuorten vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa, jossa he omatoimisuutensa kautta kasvavat yhteiskunnallisesti aktiivisiksi, itsenäisiksi yksilöiksi (Nieminen, J. 1995, 259). Ilmari Rinne oli ensimmäinen kunnallinen nuoriso-ohjaaja, joka aloitti toimintansa Hausjärvellä. Hänen tehtäviinsä kuului järjestää nuorille erilaista toimintaa, jolla nuoret saadaan pois kadulta. Keskeiseksi tehtäväksi muodostui myös monimuotoinen tiedotustoiminta, joiden avulla neuvottiin mm. maaltamuuttajia nuorisotoiminnan pariin (Heikkinen 2010, 8-9).

3.2 Nuorisolaki ja vuoden 2011 muutosten taustaa

Nuorisotyö sai viimein aitoa painoarvoa, kun sitä koskeva lainsäädäntöhanke otti ensimmäisiä askeliaan. Laki kuntien nuorisolautakunnista ja kuntien nuorisotyöhön annettavasta valtioneuvoston asusta astui voimaan heinäkuussa 1972 (L7/1972). Silloin laki määritteli kunnallisen nuorisotyön tehtäviksi pääasiallisesti tukea erilaisten nuorisoyhdistysten toimintaa. Nuorisotyön sisältö ja tarkoitus eivät juuri muuttuneet lain säätämisen jälkeen, se sai kuitenkin vakaamman aseman yhteiskunnassamme. Lain vaikutus nuorisotyön varoihin oli sen sijaan suuri. Tämä salli työn kehittymisen ja laajenemisen. (Nieminen 1995, 360–361.)

Nuorisolain tavoite ja arvot ovat tarkasti kirjattuna:

Tämän lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (L27.1.2006/72.)

Nuorisolain kolmannessa luvussa määritellään nuorisotyön ja –politiikan kuuluvan kunnan tehtäviin. Kyseisessä kohdassa on myös eritelty nuorisotyön eri muodot:

Kunnan nuorisotyöhön ja – politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat työmuodot. (L 27.1.2006/72.)

Eri toimijoiden keskuudessa on suuria epäselvyyksiä siitä, mitkä ovat vastuunjaot sekä kenellä on toimivalta tehdä mitä. Lisäksi on keskusteltu salassapitovelvollisuuden ongelmista. On usein epäselvää, kuka on oikeutettu jakamaan asiakasta koskevaa tietoa, kenelle ja kenen luvalla. Selkeyttämisen tarve loi puitteet nuorisolain uudistamiseen monialaisen yhteistyön, etsivän nuorisotyön ja siihen liittyvän tietojen luovuttamisen kohdalta. Lisäykset lakiin tehtiin, jotta nuorilla olisi helpompi pääsy niihin palveluihin, joille heillä on tarvetta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.) Momentti monialaisesta yhteistyöstä määrittelee erityisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston, jonka tehtävä on koota tietoa nuorista erilaisten päätösten ja suunnitelmien pohjaksi, taata nuorille suunnattujen palveluiden riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus, helpottaa nuorten ohjautumista palveluihin tai siirtyminen palvelusta toiseen sekä selkeyttää tiedon kulkeutumista palveluiden välillä.

Etsivän nuorisotyön tehtävä nuorisolain mukaan:

...on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. (L27.1.2006/72.)

Nuorisolain uudistamisen tavoitteena on ennalta ehkäistä syrjäytymistä. Suomalaisista nuorista tehdyt tutkimukset osoittavat, että valtaosa nuorista voi erittäin hyvin. Samaan aikaan nuorten syrjäytyminen on saanut uusia muotoja, kun sosiaa-

linen ja henkinen syrjäytyminen on lisääntynyt tiettyjen nuorien kohdalla. Tämä on uhka nuorelle, hänen lähipiirilleen ja lopulta yhteiskunnalle. Siksi uudistamisen tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille varhaista tukea sekä luoda uusia keinoja varhaiseen puuttumiseen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011.)

4. NUORISOTYÖN MUOTOJA

Nuorisotyö ei edusta mitään tiettyä työmuotoa, vaan se on suurempi kokonaisuus erilaisia työotteita ja muotoja. Jokainen nuori on erilainen ja jokainen nuori tarvitsee erilaista tukea. Kuitenkin nuorisotyön osa-alueet kiinnittyvät toisiinsa jostain kautta (Cederlöf, P. 1998. 29). Yleisimpiä kunnan tuottamia nuorisotyön toimintoja ovat nuorisotalo ja -tilatoiminta, nuorisotyön koordinointi, nuorten tiedottamis- ja neuvontapalvelut, nuorisopolitiikka ja sitä kautta nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen kunnassa sekä paikallisten järjestöjen nuorisotoiminnan avustukset (Allianssi 2008, 4).

4.1 Sosiaalinen nuorisotyö

Sosiaalista nuorisotyötä tehdään usein sellaisten nuorten kanssa, jotka ovat vaarassa syrjäytyä tai nuorten kanssa, joilla on vaikeuksia elämänhallinnan kanssa ja tarvitsevat siihen sosiaalista tukea sekä kaipaavat vuorovaikutusta. Työn laatu määräytyy nuorten tarpeiden mukaan, mutta samalla sen halutaan olevan ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä, jota tehdään yhteistyönä muiden tahojen kanssa. Työvälineinä on aikojen saatossa käytetty mm. pienryhmätoimintaa, kampanjoita ja projekteja, riippuen aina nuoren omista toiveista ja tavoitteista. Työvälineiden lähtökohtana on, että niiden avulla nuoret tavoittavat omat myönteiset voimavaransa, joita halutaan ylläpitää ja vahvistaa. Sosiaalinen nuorisotyö on ongelmalähtöistä, sillä siinä halutaan pureutua ongelmiin, jotka vaikuttavat nuoren elämään sillä hetkellä. Sosiaalinen nuorisotyö on saanut nimensä juuri siitä, että työssä tärkeintä on kehittää nuoren vuorovaikutuksellisia taitoja, osallistaa nuoria sekä saada heidät liittymään yhteiskuntamme täysvaltaisiksi jäseniksi. (Setlementtinuorten liitto ry 2011.)

Sosiaalista nuorisotyötä ovat perinteisesti tehnyt seurakunta, mutta se tunnetaan myös jengityö nimikkeellä, jota tehtiin enemmän 60- ja 80-luvuilla. Silloinkin työn tavoitteena oli nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja päihitteettömyys. Sosiaaliseen nuorisotyöhön voidaan sisällyttää mm. tyttö- ja poikatyö, sukupuolisensitiivinen työ, työpaja toiminta sekä yhdyskuntatyön. (Nuoperi 2009, 97.) Tyttö- ja

poikatyön tavoitteena on sukupuolitietoisuuden lisääminen ja sitä kautta elämänhallinnan, kasvun ja itsetuntemuksen tukeminen. Tyttötyö mahdollistaa myös maahanmuuttajatyttöjen kanssa tehtävän nuorisotyön. Sukupuolisensitiivisyydellä tarkoitetaan sitä, että luodaan tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille ja tunnistetaan sukupuolikäsitykset ja –järjestykset kriittisesti sekä vältetään stereotypioita. Sukupuolisensitiivisessä työssä pyritään siihen että tytöillä ja pojilla olisi mahdollisuus tehdä juuri sitä mitä haluaa, sukupuolijaoista taikka eroista riippumatta. (Setlementtinuorten liitto ry – Tyttöjen talo 2011.)

4.1.1 Avointen ovien toiminta

Avointen ovien toiminta on perinteisesti määritelty olevan kaikki nuoret mukaan kutsuvaa, matalan kynnyksen toimintaa. Nuorten on helppo tulla sinne, koska heiltä ei vaadita sitoutumista tai velvoitteita. Sen kasvatukselliset otteet ovat aikojen myötä vaihdelleen laidasta laitaan. Nuoriso-ohjaajan rooli on vaihdellut paikan vahtimestarista, joka aukaisee ja sulkee ovet sekä vahtii nuoria, aina teoreettisia nuorisopedagogisia kasvatusotteita toteuttavaan nuoriso-ohjaajaan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2001.)

Myöhemmin avointen ovien toimintaa on täsmennetty tarkemmaksi. Tänä päivänä toiminnan ajatellaan olevan ryhmässä tapahtuvaa toimintaa, joka perustuu nuorten omaehtoiseen tekemiseen. Sen avulla vahvistetaan nuoren elämänhallintaa sekä autetaan häntä elämässä eteenpäin. Avointen ovien toiminta tapahtuu yhä useammin jossain fyysisessä tilassa, siksi kyseinen käsite ei enää kuvaa tarpeeksi osuvasti nuorisotiloilla tapahtuvaa toimintaa. Tilatyön käsite selittää paremmin nuorisotilojen arkea. Tilatyö käsite korostaa myös sitä, että nuorisotyö on tavoitteellista toimintaa, jossa tärkeää on nuoren ja tilatyöntekijän kokonaisvaltainen vuorovaikutus ja kohtaaminen. (Kylmäkoski 2008, 394–395.)

Kylmäkoski (2008, 400–401) kirjoittaa, että nuorisotila toimii nuorille vuorovaikutuksen areenana. Siellä opitaan luomaan sosiaalisia suhteita sekä käyttämään niitä. Se on myös paikka, jossa nuori kohtaa merkityksellisiä aikuisia, jonka kanssa nuori voi keskustella elämänkään teistä biljardin peluun taikka pizzan teon

ohella, ikään kuin ohimennen. Nuorisotilojen ohjaajat ovat kiinnostuneita nuorista ja heidän kanssaan keskusteleminen on turvallista. Samalla nuorisotilat tarjoavat nuorten keskinäistä vuorovaikutusta ja vertaisryhmässä toimimista. Ystävien kanssa oleilu ja pelailu on perinteisesti ollut syy, miksi nuoret hakeutuvat nuorisotiloille.

4.2 Kulttuurinen nuorisotyö

Kulttuuri on aina koonnut nuoria harrastamaan yhdessä. Tämän päivän kulttuurisen nuorisotyöntekijät pitävät työnsä parhaana puolena yhteisöllisyyttä ja luovuuden kehittymistä. Kulttuurin parissa nuoret oppivat uutta ”vahingossa” ja luovat tärkeitä kontakteja. Kulttuurinen nuorisotyö on vakiinnuttanut asemaansa, kun median käyttö nuorisotyössä on tullut yleisemmäksi. (Nuoperi 2008, 39).

Kulttuurista nuorisotyötä on pitkän aikaa pidetty ”puuhasteluna” eikä minään varsinaisena työkaluna, mutta 1990-luvulta lähtien käsite ja työmuoto alkoivat hiljalleen vakiintua. Vuonna 2006 käsite kirjattiin ensimmäistä kertaa nuorisolakiin (L27.1.2006/72). Kulttuurisen nuorisotyön käsitettä ei ole tähänkään päivään mennessä vielä virallisesti määritelty. Kuitenkin esim. Helsingin kaupungin kulttuurisen nuorisotyön strategiassa se on määritelty nuoren ilmaisutaitojen ja luovan osaamisen vahvistamiseksi. Lisäksi se on toimintaa, jossa tuetaan osallisuutta ja edistetään nuoren omaehtosuutta ja oppimista ja jossa nuori on ensisijaisesti subjekti. Kulttuurinen nuorisotyö liittyy kiinteästi kaikkiin muihin nuorisotyön muotoihin, siksi sille on vaikea määrittää rajattua sisältöä. (Ruotsalainen 2008, 171-173.)

Ruotsalainen (2008, 173–177) kirjoittaa, että kulttuurinen nuorisotyö tarjoaa parhaimmillaan jatkuvia oppimisen ja kasvun paikkoja. Nuorella on mahdollisuus epämuodolliseen oppimiseen, jossa tiedot ja taidot hankitaan arkipäiväisistä kokemuksista ja sosiaalisesta ympäristöstä. Kulttuurisen nuorisotyön menetelmän tarjoavat nuorelle mahdollisuuden rakentaa minäkuvaansa kokonaisvaltaisesti, sillä kulttuuri toimii yhteiskunnallisella, yhteisöllisellä ja sosiaalisella tasolla. Kulttuurisen nuorisotyön toimintakenttiä ja metodeja ovat mm. musiikki, teatteri,

tanssi, kädentaidot sekä media ja virtuaaliset yhteisöt. Kulttuurisessa nuorisotyössä nuoren sallitaan epäonnistua, mikä on muuten häpeällistä tässä täydellisyyteen pyrkivässä yhteiskunnassa. Siinä halutaan luoda yhteisö, joka muodostuu jäsenistä, jotka innostavat, tukevat ja kannustavat toisiaan. Työntekijän tehtävä on luoda mahdollisuuksia ja innostaa nuoria sekä auttaa heitä löytämään omat vahvuutensa ja voimavaransa.

4.3 Monikulttuurinen nuorisotyö

Monikulttuurinen nuorisotyö liitetään usein maahanmuuttajiin sekä pakolaisiin, joita alkoi tulla Suomeen 1990-luvulla. Toisaalta tämä työmuoto alkoi nostaa päätänsä juuri tuolloin 90-luvulla, kun se koettiin erityisen tarpeelliseksi. Todellisuudessa monikulttuuriseen nuorisotyöhön voidaan liittää myös kansainvälinen nuorisotyö, jota on tehty erilaisten järjestöjen puolesta viime sotien jälkeen melko kiiuvaastikin. (Nuoperi 2009, 155.) Honkasalo & Souto (2008, 115) kirjoittavat, että maahanmuuttajanuorisotyö ja monikulttuurinen työ ovat eri asioita, sillä maahanmuuttajien kanssa tehtävä työ kuuluu monikulttuuriseen työhön ja on ainoastaan yksi osa siitä, toki merkittävän iso osa. Monikulttuurisen työn luonne Suomessa on projektinomaista ja lyhytluonteista. Se ei ole kiinteä osa kansallista nuorisotoimintaa ja siksi se ei ole jatkuvaa, mikä takaisi positiivisia tuloksia. Yleensä monikulttuurista työn aloittamista pohditaan siinä vaiheessa, kun nuorisotiloilla alkaa käydä paljon maahanmuuttajanuoria.

Honkasalo ym. (2008, 122) ovat myös sitä mieltä, että monikulttuurisessa nuorisotoiminnassa on hyvä olla sekä toimintaa jota tehdään yhdessä suomalaisten sekä eri kulttuurien edustajien kanssa, mutta myös eriytettyä toimintaa, jossa tiettyä kulttuuria edustavat nuoret voivat saada vertaistukea ja vertaistensa seuraa sekä jakaa kokemuksia ja tunteita.

Monikulttuurisen nuorisotyön ajatellaan kohdistuvan nuoriin, jotka ovat olleet Suomessa vasta vähän aikaa, ja heillä on heikko suomenkielen taito ja huonosti vuorovaikutussuhteita. Työn tulisi tukea lisäksi nuoria, jotka ovat asuneet Suomessa jo jonkin aikaa, mutta heidän kansalaisuuttaan pitäisi vahvistaa sekä tukea

heidän yhteistyötään suomalaisnuorten kanssa. Näiden ohella monikulttuurinen työ totuttaa suomalaisnuoret monikulttuuriseen ympäristöön. Suomalaiselle monikulttuuriselle nuorisotyölle on siis suuri haaste ottaa kaikki tekijät huomioon, varsinkin kun työtä kehittää ja arvioi ainoastaan suomalaiset. Harvemmin nuoriso-ohjaajana toimii maahanmuuttajataustainen nuorisotyöntekijä. Monikulttuurisen työn kenttä on siis vielä lapsen kengissään ja kaipaa epätoivoisesti pysyvyyttä, tutkimuksia ja kehittämistä. (Honkasalo & Souto 2008, 115–116.)

5. SOSIAALISUUS JA SOSIAALISET SUHTEET

Sosiaalisuus on yksi ihmisen keskeisimmistä temperamenttipiirteistä, mikä tarkoittaa sitä, että ihminen on kiinnostunut muista ihmisistä, heidän seurastaan ja viettää mieluiten aikaansa muiden ihmisten kanssa kuin yksin. Sosiaalisuus on arvostettu piirre ihmisessä. Sosiaaliset taidot tarkoittavat kykyä toimia muiden ihmisten kanssa, taitoa selvittää sosiaalisista tilanteista. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot ovat siis eri asia, sosiaalisuus on synnynnäistä kun sosiaaliset taidot taas opitaan, usein sosiaalisuuden kautta. Sosiaaliset suhteet ja sosiaalisuus itsessään ovat merkittäviä nuoruudessa. Erityisesti toverillisuus, tasavertaisuus, on tärkeää nuorelle, joka kaipaa yhteenkuuluvuuden ja hyväksytyksi tulemisen tunnetta. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 17 ja 191.) Sosiaalinen vuorovaikutus on ajallisesti etenevä prosessi, joka kuvaa ihmisten välistä suhdetta. Sen muodot ovat monimuotoisia ja niin alituisia, että niihin harvoin kiinnitetään huomiota. (Lahikainen 2000, 11.)

5.1 Ystävyyssuhteet

Ystävien merkitystä nuoren elämässä ei voi liioitella, se on suuri. Hän usein viettää päivässä ystäviensä kanssa enemmän aikaa kuin perheensä kanssa, joskus nuoren ystävät tietävät hänestä enemmän kuin omat vanhempansa. Nuori ihminen usein määrittää itseään muiden kautta. Yleensä nuori haluaa olla suosittu ja etenkin hyväksytty kaveripiirissään, mieluiten sellaisena kuin on. Kuitenkin moni nuori muokkaa itseään ja olemustaan sen mukaan, mitä arvelee arvostettavan. Ystävät ovat nuorelle tärkein asia elämässä ja siksi riidat ystävien välillä ovat maailmanlopun kaltaisia kokemuksia, ne haavoittavat nuorta.

Tyttöjen välinen ystävyys voi toisaalta olla erittäin palkitsevaa ja antoisaa, mutta toisaalta tuhoista ja satuttavaa. Tyttöjen välinen ystävyys on tiivistä ja toista suojellaan kaikelta. Tämä vaatii ystäviltä keskinäistä uskollisuutta ja samalla suunnatonta joukkopainetta. Tällaista ryhmää voidaan jossain määrin verrata jopa katu-jengi tyyliseen ryhmään, jossa pahin mahdollinen asia on joutua ulos ryhmästä ja menettää ystävyys sekä samalla joutua kiusatuksi. Tyttöjen välillä on myös tervet-

tä ystävyyttä, jotka usein kantavat läpi elämän vanhuuteen asti. Nämä ”parhaat ystävät” ovat tiiviisti yhdessä ja jakavat toisilleen kaikki ajatuksensa ja salaisuutensa, mutta myös normaaliin ystävyys-suhteeseen kuuluu mustasukkaisuus ja pelko siitä, että ystävä loukkaa jotenkin.

Pojilla ei tyypillisesti ole tyttöjen kaltaisia ystävyys-suhteita, vaan pojat kokoontuvat ryhmään yleensä harrastaakseen tai pelataksaan jotain. Ystävyys ei vaadi paljon eikä sillä ole suuria odotuksia, toisaalta se on kuitenkin uskollista, kaveria ei jätetä. Tyttöjen ja poikien ystävyys ei ole nykyään enää niin mustavalkoista. Ystävyksistä muodostuvat ryhmät ovat yhä värikkäämpiä ja monimuotoisempia. (Pruuki 2008, 90–92).

5.2 Ryhmäpaine

Kavereiden merkitys nuoruusiässä on siis poikkeuksellisen suuri. Nuori rakentaa identiteettiään kavereidensa avulla. Kaverit voivat muodostaa myös ryhmän, jossa sosiaalinen paine on erityisen suuri. Ryhmän muut jäsenet odottavat, että nuori polttaa tupakkaa tai juo alkoholia, silloin on vaikea kieltäytyä, koska ei halua tulla hylätyksi tai kokea olevansa ulkopuolinen. Usein nämä ryhmäpaineen alla tehdyt asiat ovat yhteiskunnallisesti kiellettyjä, esimerkiksi juuri alaikäisen tupakointi tai alkoholinkäyttö. Monet nuoret kokevat kielletyt asiat vapauttavina eikä niistä siksi haluta luopua. (Kemppinen & Rouvinen-Kemppinen 1998, 205.)

Nuori usein mukautuu toisten nuorten ajatteluun, vaikka samalla ymmärtää heidän olevan väärässä. Hän ei ehkä vain uskalla tuomitsemisen pelossa olla julkisesti erimielistä. Nuoret siis myöntyvät enemmistön mielipiteeseen helposti, sitä kutsutaan myös konformisuudeksi. Nuori muodostaa luonnollisesti myös omia mielipiteitään, mutta muuttaa niitä herkästi, kun huomaa valtaosan tovereistaan ajattelevan eri tavalla ja luulee siten olevan väärässä. Konformisuus on usein syy nuorten tupakoinnin ja alkoholin käytön aloittamiseen. Myös muoti on yhdenmukaisuus ilmiö nuorten keskuudessa. Samastuminen muihin samanikäisiin auttaa nuorta määrittelemään itsensä ulos perheistä ja muista ikäluokista. Se luo myös turvaa, jota nuori tarvitsee muuttuvassa maailmassaan. Ryhmä, johon nuori mukautuu

ajatuksillaan ja toiminnallaan luo yhteenkuuluvuuden tunteen ja tunteen, että on osa jotain. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2005, 41–42.)

Toisaalta ryhmäpaine on usein myös positiivista, kun ystävien menestyminen kannustaa nuorta panostamaan koulunkäyntiin, tai ystävät ovat huumeita vastaan, niin myös nuori ajattelee näin. On tärkeää myös huomioida, että ryhmäpaine ei välttämättä muodostu konkreettisesti kaverien pakottamisesta johonkin toimintaan, vaan usein nuori itse kokee kaverien mielipiteet niin merkityksellisiksi, että mukautuu ystävien korostamien arvostusten kohteiden mukaiseksi. (Salmivalli 2000, 157.)

5.3 Kiusaaminen

Vuonna 2010 tehdystä kouluterveyskyselystä (THL 2011) kävi ilmi, että kiusaamista tapahtuu edelleen peruskoulussa, lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Vuonna 2010 kouluterveyskyselyyn vastanneista peruskoululaisista (8. ja 9. luokkalaiset) kolmea prosenttia kiusataan useita kertoja viikossa. Lukiossa määrä on yksi prosentti ja ammatillisessa oppilaitoksessa luku on 2 prosenttia. Kiusaaminen on useimmiten nimittelyä, sanoilla loukkaamista sekä ryhmän ulkopuolella jättämistä. Harvemmin kiusaaminen on fyysistä, mutta sitäkin tapahtuu, eniten peruskoulussa. Tutkimuksesta käy myös ilmi, että esim. peruskoulussa aikuinen on puuttunut ainoastaan alle 30 prosenttiin kiusaamistapauksista.

Kiusaamiseen liittyy yleensä kolme seuraavanlaista piirrettä. Ensinnäkin, kiusattu kokee tulleen loukatuksi, josta tulee paha olo ja mieli. Toiseksi, kiusaaminen kohdistuu yleensä toistuvasti samaan ja yhteen henkilöön. Lopuksi, kiusatun ja kiusaajan välillä vallitsee usein suuri asemien epätasapaino. Sen vuoksi kiusatun on vaikea puolustautua, tai tehdä asialle muutenkaan yhtään mitään. Kiusaaminen voi johtaa siihen, että kiusatusta tulee kiusaaja, koska ei löydy mitään muuta keinoa päästä kiusatun roolista. Kiusaaminen haavoittaa nuorta aina. Etenkin lasta ja nuorta, sillä heillä ei ole kehittynyt vielä selkeitä toimintamalleja kiusaamistilanteeseen, eikä heillä ole päteviä puolustusmekanismeja, joilla suojella rikkoutuvaa minäkuvaa. Nuori ei luota itseensä eikä muihin ihmisiin ja hän saattaa lopuksi

alistua tilanteeseen. Hänestä tulee se, jonka kokee muiden silmissä olevan ja leimaa itse itsensä kiusatuksi. (Lämsä, Kiviniemi & Pönkkö 2009, 61, 99–104.)

5.4 Yksinäisyys

Jotta yksinäisyys käsitteen voisi määritellä paremmin, on hyvä erottaa toisistaan yksinäisyys ja yksinolo. Ihminen voi ajoittain kaivatakin yksinoloa, jolloin se voi olla vapauttavaa ja voimaannuttavaa. Tämä kuitenkin edellyttää, että nuorella on jo läheisiä ihmissuhteita, jolloin hän voi valita yksinolon. Yksinäisyys puolestaan syntyy, kun ei ole ihmissuhteita tai on kyvytön kokemaan läheisyyttä tai turvallisuuden tunnetta muiden ihmisten seurassa. Yksinäisyydellä voi olla monia ulottuvaisuuksia. Se voi olla fyysistä, jolloin etenkin nuori ihminen kaipaa voimakkaasti läheisyyden ja liittymisen tarvetta ikäisiinsä. Tällöin nuori myös vetäytyy fyysisesti vanhemmistaan. Silloin kun nuorelta puuttuu sellainen ihmissuhde, jossa hän voi kokea olevansa hyväksytty ja rakastettu sekä tuottaa iloa ja onnea muille, hän voi kokea emotionaalista yksinäisyyttä. Sosiaalinen yksinäisyys voi nuoren kohdalla ilmentyä kiihkeänä tarpeena kuulua johonkin yhteisöön, jossa voi kokea itsensä tarpeelliseksi. (Määttä 2007, 25-28.)

Turun yliopiston erikoistutkija Niina Junttila sanoo, että pitkään jatkuneen yksinäisyyden seurauksia ei tule vähätellä. Yksinäisyydestä voi seurata masennusta, päihdekokeiluja jo varhaisessa iässä ja jopa itsemurhia. Yksinäisyyden seuraukset kantautuvat myös aikuisikään asti, mikäli niitä ei hoideta. Junttila kertoo yksinäisyyden syiden olevan vaihtelevia, mutta esimerkiksi kavereiden löytäminen ensimmäisenä kouluvuotena todennäköisesti ehkäisee yksinäisyyttä. Yksinäisyys voi olla myös vanhemmilta opittua, silloin vanhempienkin sosiaaliset verkostot ovat olemattoman pienet ja sosiaaliset taidot puutteelliset. Tehokas tapa yksinäisyyttä vastaan on se, että kotona puhuttaisiin asioista, silloin lapsi oppii jakamaan tunteuksiaan. (HS 2008.)

6. VAASAN KAUPUNGIN NUORISO-OSASTO

Vaasan kaupungin nuorisotyö noudattaa matalan kynnyksen toimintaperiaatetta, jossa pääpaino on nuorten vapaaehtoisuudella. Toiminnassa on haluttu luopua kaikista suoriutumisvaatimuksista ja pakkovallasta. Toiminta on joustavaa ja sen sisältö laaditaan tarpeen mukaan. Toiminta on ryhmäsuuntautunutta sekä siinä halutaan nuorten oppimisen tapahtuvan kokemuksien kautta. Vaasan nuoriso-osaston tavoitteena ”on ohjata nuorten kasvua ja edistää nuorten valmiuksia tulevaisuuden rakentamiseksi kohti hyvää aikuisuutta”. Toiminnan suunnittelussa kiinnitetään huomio siihen, että toiminta valmistaa nuoria aikuisuuteen sekä se pohjautuu yhdessä suunniteltuihin arvoihin; luottamukseen, tasa-arvoon, suvaitsevaisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Nuoriso-osaston visio on yhdessä kohti hyvää aikuisuutta. (Vaasan kaupunki 2011.)

Kunnallinen nuorisotyö perustuu suurimmaksi osaksi nuorisolakiin (L27.1.2006/72), mutta sitä määrittää myös perustuslaki, kuntalaki sekä lastensuojelulaki. Perustuslaki määrää, että jokaisella on sivistykselliset oikeudet eli oikeus maksuttomaan perusopetukseen (L11.6.1999/731). Kuntalaissa määrätään kunnan tehtäväksi edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa kestävä kehitystä (L17.3.1995/365). Lastensuojelulaki puolestaan velvoittaa kuntia toimimaan sektori-rajat ylittävässä yhteistyössä, jossa pyritään edistämään lasten ja nuorten hyvinvointia. Lain mukaan kuntien täytyy myös laatia suunnitelmia lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiseksi (L13.4.2007/417).

6.1 Nuoriso-osaston toiminta

Vaasan kaupungin nuoriso-osastolla on vakituista henkilöstöä 18, joista suurin osa toimii nuorisotaloilla sekä vuosittain on noin 25–35 määräaikaista työntekijää. Nuoriso-osasto järjestää monimuotoista toimintaa nuorille läpi vuoden kiinnostuksen ja kannattavuuden mukaan. Erilaisia leirejä järjestetään sekä kesällä (kalastus-, seikkailuleirejä), että talvella (laskettelumatkoja, hiihtolomaleirejä). Vuosittain järjestetään isompia tapahtumia yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Yleensä nuorisotaloissa pidetään kaikenlaisia kerhoja; kokkikerhoja sekä 11–12-vuotiaille

suunnattuja iltapäiväkerhoja. Nuorisotoimen ylläpitämä rokkikoulu on ollut erityisen suosittu, sillä se kerää vuosittain jopa 170 nuorta. Rokkikoulu on musiikinopetusta yksilö- tai ryhmäopetuksena, mutta se järjestää myös musiikkiin liittyviä kursseja esim. valo- ja äänitekniikkaan liittyvää koulutusta. Maahanmuuttajille suunnattuja palveluja Vaasassa tarjoaa nuorten tiedotus- ja neuvontapiste Reimari. Siellä nuorilla on mahdollisuus saada ohjausta aina läksyjen teosta työpaikan etsintään tai elämänhallintaan. Maahanmuuttajanuorille on suunniteltu erityisiä integroitua vapaa-ajan palveluita, joissa pyritään saattamaan maahanmuuttaja- sekä suomalaisnuoret yhteisen tekemisen ääreen. Kunnallisia nuorisotaloja Vaasassa on 7, joista yksi on maahanmuuttajanuorisotyöhön painottuvaa, muut ovat avointa nuorisotilatoimintaa. Talojen järjestämä toiminta vaihtelee aina tiloista sen hetkistä kävijöistä riippuen. Nuorisotalojen kävijämäärä on valtakunnallisesti samansuuntainen kuin muissa kunnissa. Esimerkiksi vuoden 2010 lokakuun kävijämäärä kaikilla taloilla oli 2787 nuorta. (Vaasan kaupunki 2011.)

Vaasan nuorisotyö on painottunut lähinnä kulttuuriseen nuorisotyöhön, sillä se vetää paljon nuoria puoleensa. Tämä nuorisotyön muoto on todettu kannattavaksi ja siksi sitä toteutetaan suurella sydämellä. Kulttuurinen nuorisotyö on areena, johon sekä suomalaisnuorten, että maahanmuuttajanuorten on helppo tulla mukaan. Integroiva työ on tällä kentällä toimivinta. Vaasan nuoriso-osasto tekee yhteistyötä kunnan kasvatus- ja opetusviraston kanssa, jonka kanssa keskitytään ennaltaehkäisevään työhön. Yhteistyötä tehdään korjaavan työn osalta kunnan sosiaali- ja terveysviraston kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat mm. Vaasan kirjastot sekä kulttuuritoimi. Tällä hetkellä toimiva suurin hanke on yhteistyöhankkeena toimiva Ahaa-hanke, joka perustettiin nuorten kulttuuritoiminnan ja maahanmuuttajanuorten integroimiseksi edistämiseksi, nuorten yhteiskunnallisten vaikutuskanavien kehittämiseksi sekä nuorisotiedotuksen ja neuvontakeskuksen ylläpitämiseksi. (Ahola 2011.)

7. TUTKIMUKSEN TAUSTA JA MENETELMÄT

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat kaikki Vaasan kaupungin nuorisotaloilla käyvät 13-17-vuotiaat nuoret. Nuorisotiloilla käy ajoittain henkilöitä, jotka ovat alle 13- tai yli 18-vuotiaita. Nämä pyrittiin rajaamaan tutkimuksesta pois.

7.1 Tutkimusongelmat

Tutkimuksen avulla haluttiin selvittää,

- Millaiset ystäväverkostot nuorisotiloilla käyvillä nuorilla useimmiten on?
- Miten nuorisotilan toiminta ja olemassaolo vaikuttaa siellä käyvän nuoren ystävyyssuhteiden laatuun ja määrään?
- Mitä nuoret tekevät vapaa-aikanaan ja kenen kanssa mikäli eivät ole nuorisotilalla?
- Kuinka tyytyväisiä nuoret ovat nuorisotalojen toimintaan ohjaajiin ja yleisiin tiloihin?

7.2 Kysely

Kysely on yksi käytetyimmistä aineistonkeruumenetelmistä. Siinä aineisto kerätään standardoidusti, eli samalla tavalla kaikilta vastaajilta. Siinä kohdehenkilöt muodostavat näytteen tietystä perusjoukosta. Tässä tutkimuksessa kohdehenkilöinä toimivat nuorisotaloilla käyvät nuoret ja perusjoukon muodostivat Vaasan nuoret. Kyselyn avulla voidaan saada paljon tietoa, eli monta vastaajaa vastaa moneen kysymykseen. Hyvin suunniteltu kyselylomake mahdollistaa sen, että siihen on miellyttävää vastata ja aineisto on nopea käsitellä. Toisaalta kyselyn avulla muodostettua teoriaa ei pidetä pätevänä aineiston pinnallisuuden vuoksi. (Hirsjärvi 2008, 188-192.)

Tämä tutkimus tehtiin kontrolloituna kyselynä, jossa kyselylomakkeet jaettiin henkilökohtaisesti nuorille. Samalla nuorille kerrottiin tutkimuksen tarkoitus ja selvennettiin, että tutkimukseen ei tule nuorten henkilökohtaisia tietoja, vaan tarkoituksena on tiedustella heidän näkemyksiään ja mielipiteitään nuorisotaloista ja ystävyys-suhteistaan. Nuorille haluttiin myös korostaa, että heillä on nyt mahdollisuus vaikuttaa nuorisotalojen toimintaan. Nuoret täyttivät lomakkeet paikanpäällä ja ne kerättiin talteen analysointia varten saman tien. Näin pyrittiin varmistamaan, että mahdollisimman moni vastaa. Lopuksi nuoria kiitettiin osallistumisesta ja mainittiin, että heidän panoksensa tutkimuksessa on merkittävä, ilman heitä tutkimus ei olisi ollut mahdollinen.

Kysely muodostui neljästä eri osiosta. Ensimmäisessä osiossa kysyttiin taustatietoja, sukupuolta, ikää ja nuorisotaloa, jossa käy enimmäkseen. Vastaajan on miellyttävää aloittaa vastaaminen helppojen taustatietojen avulla. Nuorilta kysyttiin hänen eniten käyttämänsä nuorisotaloa, jotta aineisto voidaan tulevaisuudessa jakaa nuorisotalojen ohjaajille palautteeksi, muuten tieto oli tutkimuksen kannalta aiheeton. Toisessa osiossa tiedusteltiin nuorisotalojen toiminnasta. Mitä nuoret tekevät ja mitä haluaisivat tehdä ja mikä on ohjaajien ja nuorten oma panos toiminnan kannalta. Kolmannessa osiossa perehdyttiin nuorten sosiaalisiin suhteisiin ja mikä on kaverien rooli ja merkitys nuorisotilalla. Lopuksi haluttiin saada selville nuorten mielipide koskien ohjaajia ja tiloja sekä tiedustella, mikä on nuorisotilan merkitys nuorelle.

7.2.1 Suljetut ja avoimet kysymykset

Cohen, Manion ja Morrison (2007, 321) kirjoittavat, että suljettujen kysymysten avulla tutkija voi määrätä tarkemmin, mitä tutkii, laatimalla kysymyksiin valmiit vastausvaihtoehdot. Suljetut kysymykset ovat siinä mielessä hyödyllisiä, että ne on mutkatonta analysoida ja tilastoida. Niistä on täten helppoa tehdä johtopäätöksiä. Niiden avulla on mahdollista tehdä vertauksia kohderyhmän kesken. Toisaalta suljetut kysymykset eivät anna vastaaja mahdollisuutta selittää vastauksiaan tai kommentoida kysymyksiä. On myös riski, että suljetut kysymykset eivät kuvaa tutkittavaa ilmiötä tarpeeksi perusteellisesti.

Laadulliset, avoimet, kysymykset puolestaan vastaavat paremmin tiettyjä tilanteita koskeviin kysymyksiin. Myös silloin kun mahdollisia vastauksia ei tiedetä tai vastausvaihtoehtoja voi olla lukematon määrä, avoimet kysymykset ovat sopiva vaihtoehto. Avoimet kysymykset liitetään usein tutkimuksiin, joiden tarkoitus on valaista ilmiötä. Vaikka vastaaja saa vastata avoimiin kysymyksiin omin sanoin ja vapaasti, niin voi se johtaa myös liiallisen ja aiheettoman tiedon keräämiseen. Niiden kohdalla on tärkeää, että kysymys on muodostettu, niin, että vastaaja ymmärtää, mitä häneltä kysytään. Avoimiin kysymyksiin vastaaminen voi lisäksi viedä paljon aikaa, mikä voi johtaa siihen, että tutkittavat kieltäytyvät vastaamasta. (Cohen, Manion & Morrison 2007, 323.)

7.3 Määrällisyys ja laadullisuus tutkimuksessa

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa tutkittava ilmiö pyritään jakamaan mitattaviksi osioiksi esimerkiksi kyselylomakkeen kysymyksiksi. Kysymyksiin saadut vastaukset muutetaan arvoiksi, jotka analysoidaan erilaisten taulukoiden avulla. Numerot ja luvut eivät kuitenkaan kerro mitään, vaan niitä pitää osata tulkita. Tulkinta tehdään tutkittavaan ilmiöön liittyvän teorian perusteella. Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään ilmiötä analysoimalla merkityksiä ja niiden suhteita puheessa, kirjoitetussa tekstissä tai vaikka kuvissa. Laadullisen tutkimuksen aineisto on yleensä aina teksti muodossa. Tässä suuntauksessa merkitykset ovat keskeisiä. Toisin sanoen, laadullisessa tutkimussuuntauksessa halutaan perehtyä tutkittavaan ilmiöön liittyviin mielipiteisiin, ajatuksiin ja tunteisiin. Nämä selvitetään siten, että tutkittaville henkilöille annetaan vapaat kädet ilmiöön kytkeytyvien näkökulmien ja kokemuksia ilmaisuun. (Linblom-Yläne, Paavilainen, Pehkonen & Ronkainen 2011, 79–84.)

Tässä tutkimuksessa toteutettiin pääasiallisesti määrällisen tutkimuksen menetelmiä. Laadullinen ja määrällinen tutkimus eivät kuitenkaan sulje pois toisiaan vaan oikeastaan täydentävät toinen toistaan. Siksi tutkimuksessa käytettiin myös laadullisen tutkimuksen piirteitä. Kysely sisälsi pääasiallisesti suljettuja kysymyksiä, joissa oli valmiit vastausvaihtoehdot. Tiettyjen kysymysten kohdalla nuoren oli mahdollista valita monta vaihtoehtoa. Lomakkeeseen oli lisäksi sisällytetty muu-

tamia avoimia kysymyksiä, joissa nuoret voivat vapaasti ilmaista mielipiteensä. Nämä kuvasivat tutkimuksen laadullista otetta.

7.4 Analysointi

Tutkimuksesta otettiin kokonaisotanta, sillä aineisto oli suhteellisen suppea ja helposti käsiteltävissä. Tutkimuksen kvantitatiivinen osuus käsiteltiin tilastollisesti. Kyselylomakkeiden monivalintakysymysten vastaukset taulukoitiin Excel tilasto-ohjelmalla, sillä perusteella, kuinka monta vastausta kukin vaihtoehto oli saanut. Taulukointi helpottaa tulosten havainnointia, kun niistä muodostaa selkeitä kuvia. Avointen kysymysten kohdalla käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Tämän tutkimuksen kohdalla vastaukset olivat alun perin hyvin selkeitä, joten saatujen vastausten pelkistäminen ei ollut tarpeellista. Vastaukset käytiin tarkasti läpi ja jaoteltiin ryhmiin samankaltaisuuksien perusteella. Kun aineistosta on löytynyt samankaltaiset vastaukset, ne luokiteltiin ja luokka nimettiin sen sisältöä kuvaavalla käsitteellä kuten tässä tutkimuksessa esimerkiksi ystävät tai nuorisotalojen toiminta.

7.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen validiteetilla eli pätevyydellä tarkoitetaan sitä, miten hyvin ja pätevästi tutkimus kuvaa tutkittavaa ilmiötä. Reliabiliteetilla puolestaan tarkoitetaan tutkimuksen luotettavuutta eli sitä kuinka yhtenäisesti mittaukset on tehty ja sitä kuinka johdonmukaisesti ja tarkasti mittari toimii. (Lindblom-Ylänne ym. 2011, 129–132.)

Tämän tutkimuksen kohdalla reliabiliteetti voidaan todeta mm. siten, että vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia eli voidaan olettaa, että kaikki nuoret ovat käsitäneet ja ymmärtäneet kysymykset samalla tavalla. Tutkimuksen määrällisyyden vuoksi tutkimus on mahdollista toistaa samankaltaisesti samoille nuorille tai vaikka esimerkiksi eri kaupungissa. Lisäksi samat kyselylomakkeet jaettiin samankaltaisessa ympäristössä kaikille nuorille. Tämä kuvaa tutkimuksen mittausten yhtenäisyyttä.

Tutkimuksen avulla todella saatiin vastauksia, sille asetettuihin tutkimusongelmiin. Tämän vuoksi tutkimus on myös validi eli pätevä. Kyselylomakkeen pätevydessä konsultoitin henkilöitä, jotka olivat entisiä nuorisotilojen käyttäjiä. He kertoivat mielipiteensä kyselylomakkeen todenmukaisuudesta ja siitä, voiko sen avulla saada vastauksia haluamiin kysymyksiin. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkijan omat mielipiteet ja käsitykset ilmiöstä eivät pääse vaikuttamaan tuloksiin yhtä helposti kuin esim. haastatteluihin perustuvissa tutkimuksissa.

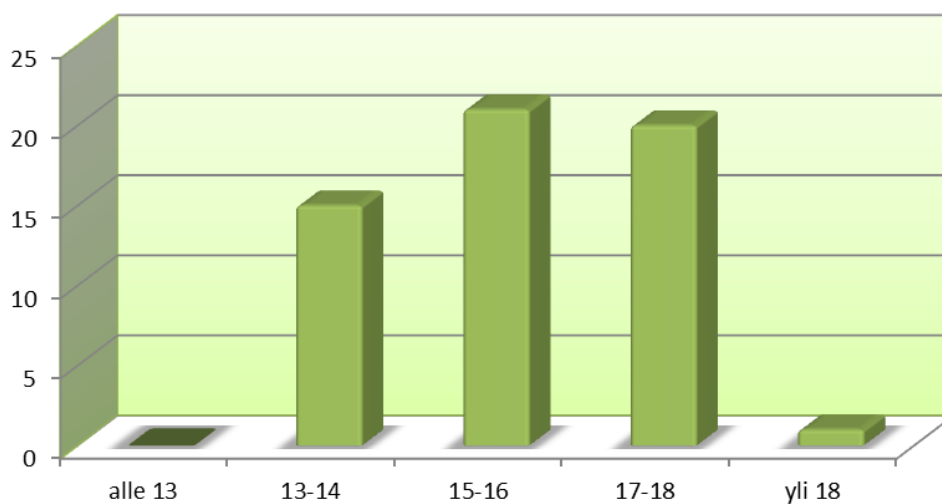
8. TULOKSET

Tässä luvussa käsitellään saatuja tuloksia alueittain ja kysymyksittäin. Vastauksista muodostetut taulukot selventävät tuloksia. Seitsemästä nuorisotalosta vastauksia saatiin yhteensä 57 kappaletta. Jokaiselta nuorisotalolta vastauksia saatiin suurin piirtein saman verran lukuun ottamatta yhtä nuorisotaloa, joista vastauksia saatiin ainoastaan yksi.

8.1 Taustat

Vaasan nuorisotalot vetävät enemmän poikia puoleensa ja myös tämän tutkimuksen tulokset vahvistavat sen, sillä noin 74 % vastanneista oli poikia ja loput tyttöjä. Eräissä nuorisotaloissa oli kävijöinä ollut ainoastaan poikia jo pitemmän aikaa, tähän ei osattu antaa selitystä, miksi tytöt eivät nuorisotilalla käyneet. Vastaajien ikäjakauma oli melko tasainen 13–17 ikävuoden välillä, kuitenkin vastaajista suurin osa oli 15–16-vuotiaita.

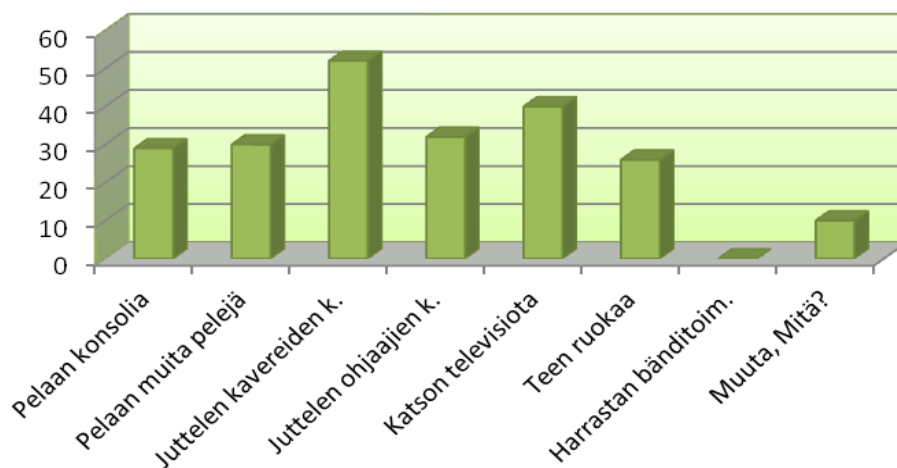
Kuvio 1: vastaajien ikäkauma

8.2 Toiminta nuorisotaloilla

Kyselyn tässä osiossa haluttiin selvittää, mitä nuoret tekevät nuorisotilalla oleillessaan ja miten talojen toiminta vastaa heidän odotuksiaan. Nuoret ovat selkeästi nuorisotalolle kavereidensa vuoksi. Sillä se on ainoita paikkoja, johon voi koontua hieman isommallakin porukalla. Samalla kuitenkin nuoret osallistuvat aktiivisesti kaikkeen toimintaan, mitä taloilla järjestetään. Kaikesta nuorisotaloilla tapahtuvasta toiminnasta erilaiset pelit ja media vie suuren tilan. Esimerkiksi biljardin pelaaminen oli yhtä kuin kavereiden kanssa jutteleminen, niitä ei voi erottaa toisistaan. Muita toimintoja nuorisotaloilla oli musiikin kuuntelu, tietokoneella oleminen, biljardin pelaaminen ja ihan vain oleminen, ilman mitään tekemistä.

Kuvio 2: Mitä teet nuorisotilalla ollessasi?

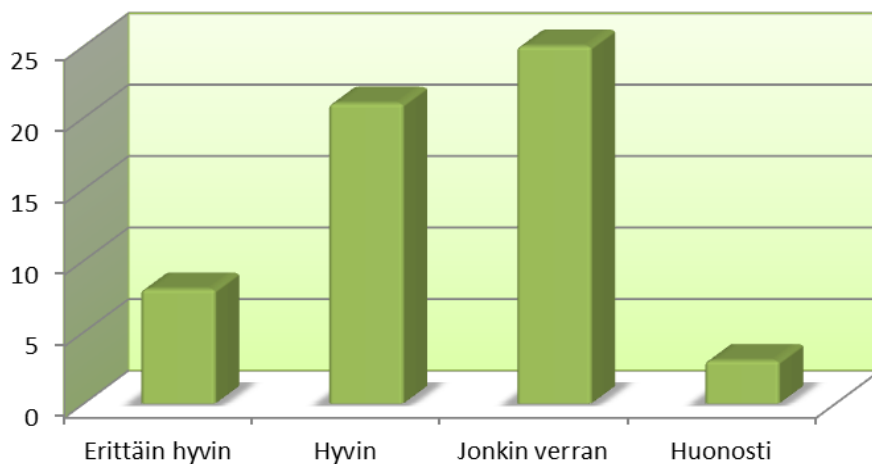

Vastaajista 72 % oli sitä mieltä, että ohjaajat järjestävät nuorisotaloilla toimintaa sopivasti. 14 % oli sitä mieltä, että toimintaa järjestetään jonkin verran ja 12 % sitä mieltä, että liian vähän. Ainoastaan yksi vastaaja oli sitä mieltä, että toimintaa järjestetään liian paljon.

Nuorten mielipiteet jakoutuivat kun kysyttiin, pääsevätkö nuoret vaikuttamaan toiminnan sisältöön. Suurin osa vastaajista koki, että pääsee jonkin verran vaikuttamaan. 21 % vastaajista ajatteli pääsevänsä hyvin vaikuttamaan siihen, mitä nuorisotiloilla tehdään. Vähän alle puolet tästä koki, että pääsee osallistumaan suun-

nitteluun erittäin hyvin ja pieni osa koki pääsevänsä huonosti päättämään toiminnan sisällöstä.

Kuvio 3: Pääsetkö vaikuttamaan siihen, mitä nuorisotiloilla tehdään?

Seuraavassa kysymyksessä tiedusteltiin nuorilta suoraan, minkälaista toimintaa he jatkossa haluaisivat taloilla järjestettävän. Ainoastaan noin puolet vastaajista vastasi tähän avoimeen kysymykseen. Suurin osa vastaajista ehdotti erityisesti joitain uusia tapahtumia joihin kuului diskoja, yö tapahtumia, musiikkiin ja elokuvaan liittyviä tapahtumia sekä liikuntakerhoja. Vastaajista 25 % ei osannut sanoa, minkälaista toimintaa toivoisivat järjestettävän. Osa siitä oli tyytyväisiä sen hetkiseen tarjontaan. Saman verran toivottiin toimintaa, jota muilla taloilla järjestettiin, mutta ei ehkä juuri siinä talossa missä kyseinen nuori kävi eniten. Tähän lukeutuivat ruuan laittaminen ja erilaiset kilpailut ja turnaukset. Pieni osa vastaajista toivoi parannuksia talojen irtaimistoon kuten enemmän tietokoneita, pelejä tai pelikonsoleita.

8.3 Kaverit

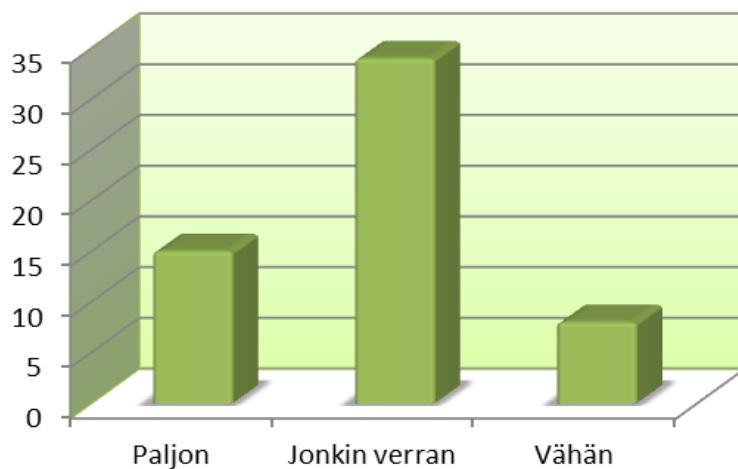
Tässä osiossa perehdyttiin nuorten ystävyys-suhteisiin ja tiedusteltiin mitä kautta nuori löysi nuorisotalon ja mikä on sen merkitys nuorten mielestä. Tästä osiosta käy selkeästi ilmi ystävyys-suhteiden merkityksen nuoren elämässä.

Suurin osa vastanneista nuorista oli kuullut nuorisotaloista kavereiltansa. 16 % vastanneista kuuli taloista ensimmäisenä koulussa, sillä nuorisotalojen ohjaajat käyvän ajoittain kouluilla mainostamassa nuorisotalotoimintaa. Yksi vastaajista oli nähnyt mainoksen ja löytänyt tiensä nuorisotalolle sitä kautta.

Melkein kaikki vastanneet viettivät nuorisotalolla aikaansa kavereidensa kanssa. Ainoastaan kaksi vastanneista vietti eniten aikaansa ohjaajien kanssa. Tämän perusteella ystävät ovat nuorille merkityksellisiä nuorisotaloilla ollessa ja suurin syy siellä oleiluun.

Suurin osa vastaajista koki, että on saanut jonkin verran uusia kavereita nuorisotalalta. Noin puolet tästä ajatteli saaneensa paljon uusia kavereita sen jälkeen kun alkoi käydä nuorisotaloilla. Pieni osa ajatteli saaneensa vain vähän uusia kavereita.

Kuvio 4: Oletko saanut uusia kavereita nuorisotalilta?

65 % vastaajista toivoi saavansa vielä lisää uusia kavereita. Samaan aikaan loput 35 % ei halunnut enää lisää uusia kavereita, sillä niitä oli jo niin paljon, ettei aika enää riittäisi uusille tuttavuuksille.

Seuraavassa tiedusteltiin sitä, kenen kanssa nuoret viettävät vapaa-aikaansa, mikäli he eivät ole nuorisotalilla. Kävi ilmi, että nuoret liikkuvat todennäköisesti sa-

massa kaveriryhmässä myös talojen ulkopuolella, sillä 82 % vastanneista kertoi viettävänsä vapaa-aikaansa usein samojen kavereiden kanssa, joiden kanssa he oleskelevat myös nuorisotaloilla. Ainoastaan 14 % koki liikkuvansa joskus samojen henkilöiden kanssa myös muualla kuin nuorisotaloilla. Kaksi vastaajista vietti harvoin samojen henkilöiden kanssa vapaa-aikaa sekä nuorisotiloilla että niiden ulkopuolella.

Nuorten vastauksissa oli myös siinä kohtaa selkeä jako, kun kyseltiin kuinka monta todella läheistä ystävää nuorilla on nuorisotaloilla, sillä myös tässä kohdalla 82 % koki, että heillä oli nuorisotilalla enemmän kuin kolme todella läheistä ystävää. 14 % ajatteli, että heillä oli yksi tai kaksi parasta kaveria, joiden kanssa viettävät aikaa tilalla. Ainoastaan kaksi (3,5 %) vastaajaa koki, ettei heillä ollut yhtään todella läheistä ystävää.

Jos nuorisotilaa ei olisi niin, yli puolet vastanneista nuorista viettäisi aikaansa pääasiallisesti ulkona, jonkin kaupan, kioskin, koulun tai kauppakeskuksen alueella. Tähän lukeutuu myös ne nuoret, jotka oleilisivat keskustassa, mikäli eivät olisi nuorisotalolla. Tähän avoimeen kysymykseen vastasi 91 % kyselylomakkeen täyttäjistä. Kotona aikaansa viettäisi vastausten mukaan 16 %. Noin kymmenesosa vastanneista ei osannut missä viettäisi aikaansa ja olisi todella tylsää, mikäli ei olisi nuorisotilalla. Pieni osa viettää vapaa-aikaansa muun toiminnan parissa kuten harjoituksissa tai elokuvissa.

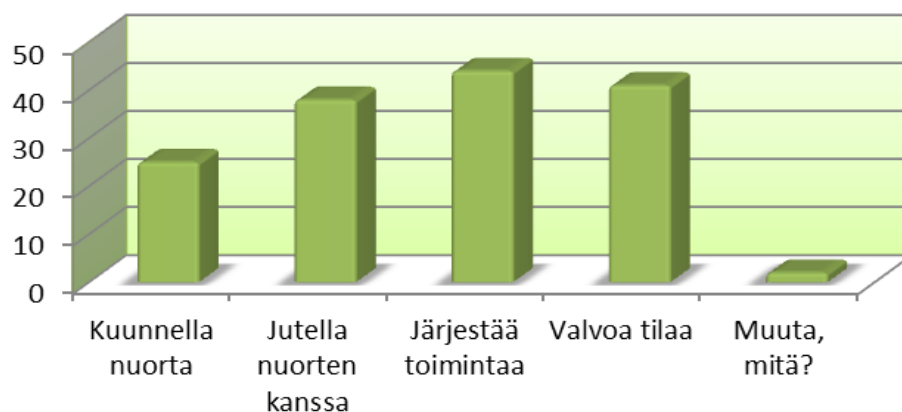
8.4 Ohjaajat ja tila

On tärkeää, että ohjaajat saavat palautetta työstään ja saavat kuulla nuorten mielenpitoen. On myös hyvä tietää, mikäli nuoret kokevat nuorisotiloissa olevan suuria puutteita ja niiden vaikutuksen viihtyvyyteen.

Nuorilla oli mahdollisuus kertoa näkemyksensä nuorisotalojen ohjaajien roolista. Ohjaajalla on yleensä monta tehtävää talolla, siksi nuoret saivat valita monta mielestään osuvaa vaihtoehtoa, mitkä kuvaavat ohjaajien tehtäviä. Pääasiallisesti nuoret kokivat, että ohjaajien tehtäviä oli etenkin järjestää toimintaa, mutta myös jutella nuorten kanssa ja toimia valvojina. Pieni osa nuorista koki, että ohjaajan teh-

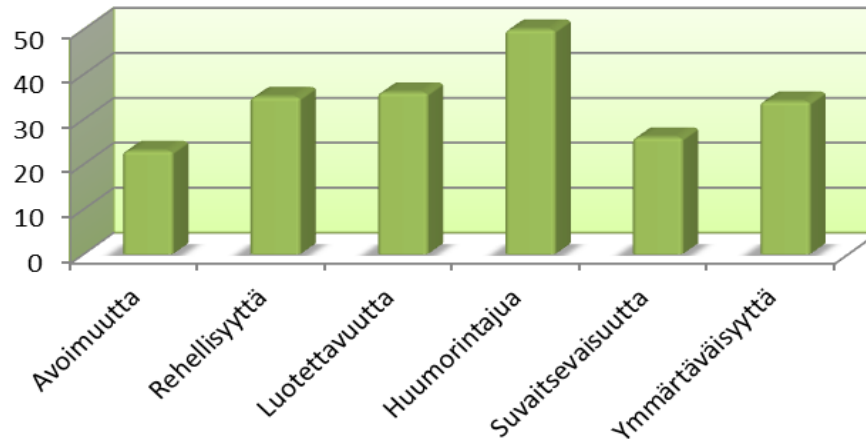
tävä on kuunnella nuorta. Muita tehtäviä ehdotuksia ohjaajalle oli ruuan laitto ja yksi koki, että ohjaajan ei tarvitse tehdä oikeastaan mitään.

Kuvio 5: Mitkä on mielestäsi ohjaajan tehtäviä nuorisotilalla (voit valita useita vaihtoehtoja)?

Seuraavaksi haluttiin tiedustella nuorilta, minkälaisia ominaisuuksia he arvostavat ohjaajassa ja millainen on hyvä ohjaaja. Nuoret arvostivat odotetusti ohjaajissa eniten huumorintajua. Huumori on asia, joka pitää ilmapiirin keveänä ja rentona ja tekee tilasta mukavan. Seuraavaksi eniten arvostettiin ohjaajassa hänen rehellisyyttään, luotettavuuttaan sekä ymmärtäväisyyttään. Nämä piirteet saavat nuoren tuntemaan itsensä ohjaajan puolesta arvostetuksi eikä häntä ehkä tuomita helposti. Heti näiden ominaisuuksien jälkeen nuoret arvostivat ohjaajassa suvaitsevaisuutta, millä tarkoitetaan toisen ihmisen aitoa hyväksymistä ja arvostamista. Myös ohjaajan avoimuutta arvostettiin, mutta kuitenkin vähiten kaikista näistä ominaisuuksista.

Kuvio 6: Millaisia ominaisuuksia arvostat ohjaajassa (voit valita useita vaihtoehtoja)?

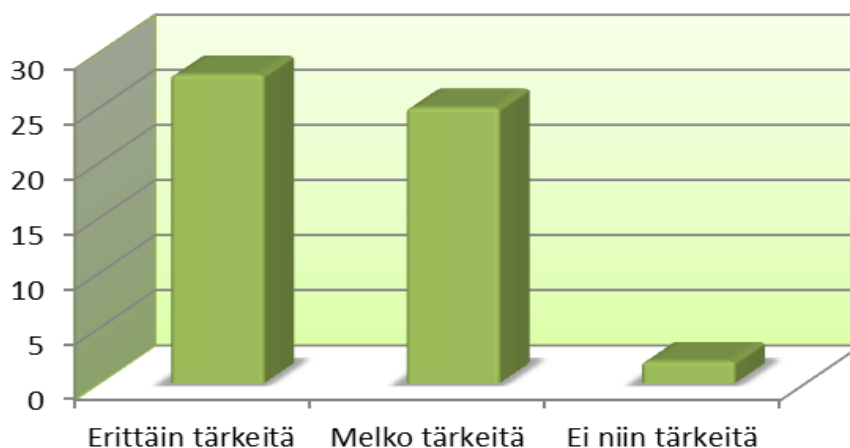
Vastaajista yli 80 % koki, että ohjaajalla on sopivasti aikaa nuorelle. Nämä nuoret eivät odota ohjaajalta enempää huomiota, mutta eivät toivo sen myöskään vähenevän. Vastaajista 12 % koki, että ohjaajilla on heille jonkin verran aikaa, eli huomiota kaivattaisiin hiukan enemmän. Kukaan ei ollut sitä mieltä, että ohjaajat huomioisivat liian vähän, mutta kaksi vastaajaa koki, että ohjaajille on heille aikaa liian paljon.

Avoimeen kysymykseen, mikä koski nuorten mielipidettä hyvästä ohjaajista vastasi vähän alle 70 % kyselylomakkeen täyttäneistä. Nuoret toivoivat ohjaajan olevan eniten miellyttäviä eli rentoja, kivoja ja mukavia. Toiseksi eniten nuoret toivoivat ohjaajien olevan helposti lähestyttäviä ja nuoriin vetoavia. Nuoret luettelivat tällaisiksi ominaisuuksiksi mm. ymmärtäväisyyttä, luotettavuutta, kiltteyttä ja avoimuutta. Vastaajista 20 % arvosti erityisesti ohjaajan huumorintajua ja hauskuutta. Vastanneista 14 % oli sitä mieltä, että tämänhetkiset ohjaajat ovat jo todella hyviä ja heidän ominaisuutensa vastaavat juuri niitä odotuksia, joita heillä on ohjaajia kohtaan ja toivoivat ohjaajien pysyvän samoina. Pieni osa vastauksista ilmaisi, että ohjaajan tehtävä on toimia tilan valvojana olemalla mm. tarkkoja ja ”kovia”.

Nuoret pitivät nuorisotaloja erittäin tärkeinä tai melko tärkeinä. Vastanneista vain kaksi oli sitä mieltä, että nuorisotalot eivät ole niin tärkeitä. Tähän mielipitee-

seen varmasti vaikuttaa nuoren aktiivisuus nuorisotilan käyttäjänä sekä nuorisotalon aukioloajat. Jotkut nuorisotalot ovat vain pari päivää viikossa auki ja tällaisissa taloissa käyvät nuoret viettävät vapaa-aikaansa enemmän jossain muualla.

Kuvio 7: Kuinka tärkeitä nuorisotilat mielestäsi ovat?

Nuorilta haluttiin saada tietää, mikä on se syy, miksi nuorisotilat vetävät nuoria puoleensa, miksi nuoret hakeutuvat sinne ja mikä siellä on parasta. Tähän kysymykseen vastasi hieman alle 80 % kyselylomakkeen täyttäneistä. Nuorisotalojen selkeästi suurin vetonaula nuorten mielestä on siellä olevat kaverit. Se on paikka, jossa nuoret voivat kokoontua isoon ryhmään ja keskustella kaikesta maan ja taivaan välillä. Myös erilaiset pelit ja etenkin biljardin peluu oli nuorten mielestä merkityksellistä. Nuoret kokevat sen antoisaksi ja keinoksi irrottautua arjesta sekä viettää ystävien kanssa laatuaikaa. Vastanneista 14 % ajatteli kaikenlaisen nuorisotaloilla järjestettävä toiminnan olevan siellä parasta. Yleensä se, että saa tehdä jotain, antaa nuorelle paljon, sillä silloin hänen ei tarvitse istua kotona ja tylsistyä. Alle kymmenesosa ei osannut eritellä, mikä nuorisotiloilla on parasta ja saman verran vastanneita oli sitä mieltä, että nuorisotilalla on parasta kaikki, se kokonaisuus, ilmapiiri ja henki. Pieni osa vastanneista piti merkityksellisenä myös sitä, että on jokin sisätila ja lämmin paikka mihin kokoontua talvella.

Lopuksi nuoria pyydettiin kertomaan, miten he muuttaisivat nuorisotaloja, jos heillä olisi siihen mahdollisuus. Tähän avoimeen kysymykseen vastasi noin 60 % kyselylomakkeen täyttäneistä. Kysymyksestä kävi ilmi, että vastanneista valtaosa on tyytyväinen tähänhetkisiin nuorisotiloihin, eikä heillä ollut mitään parannusehdotuksia tai eivät osanneet sanoa mitään erityistä ehdotusta. Noin kolmasosa koki, että irtaimistossa tai fyysisessä tilassa on jotain puutteita. Taloille toivottiin erityisesti uusia tietokoneita tai pelikonsoleita tai muutoksia tiloihin niin, että ne vastaisivat paremmin tarkoitustaan. Nuorista 22 % järjestäisi nuorisotaloilla enemmän vaihtelevaa toimintaa kuten diskoja tai leffailtoja. Pieni osa toivoi nuorisotaloille enemmän aukioloaikoja.

9. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan arvioida, että nuorisotilat ovat todella merkityksellisiä nuorten sosiaalisten suhteiden kannalta. Nuorisotilojen avulla nuoren on helppo kehittää kykyään ylläpitää, luoda ja kasvattaa sosiaalisia suhteitaan. Lisäksi ne kehittävät nuorten kykyä toimia ryhmän ja samalla koko yhteiskunnan jäsenenä. Nuoret arvostavat nuorisotalojen ohjaajia ja pitävät heitä ammattitaitoisina. Tämän vuoksi nuorten on turvallista samaistua heihin sekä saada heiltä uusia toimintamalleja matkalleen kohti aikuisuutta.

Tutkimukseen saatu otos, 57 vastausta, oli riittävä, vaikka vastauksia olisi voitu saada tuplasti enemmän. Vastaukset olivat samansuuntaiset ja kaikkien vastausten osalta avoimiin kysymyksiin vastaaminen oli pinnallista, joten vastausten määrän lisääntyminen olisi tuskin tuottanut poikkeavia tuloksia, sillä kohderyhmä olisi pysynyt samana. Nuorisotaloilla käynti oli joustavaa ja sujuvaa. Nuoret olivat avoimia tutkimukselle ja ottivat sen positiivisesti vastaan. Tutkimus vastasi tarkoitustaan ja käsitteli niitä asioita, joihin toivottiin vastauksia.

9.1 Tutkimusongelmiin vastaaminen

Tutkimus vastasi hyvin sille asetettuihin tutkimusongelmiin. Kuitenkin tarkemmat ja osuvammat haastattelut tai kyselyt olisivat varmasti antaneet tuloksia, jotka olisivat kuvanneet ilmiöitä paremmin.

Tuloksista voidaan päätellä, että nuorisotiloilla käyvillä nuorilla on laajat ystäväverkostot. Heillä on useimmiten paljon kavereita ja enemmän kuin kolme todella läheistä ystävää. Juuri ystävät ovat usein johdattaneet nuoren nuorisotilan käyttäjäksi. Tiloilla käyvät nuoret ovat usein sosiaalisia ja tulevat toimeen muiden nuorten kanssa. Vaikka nuorilla oli jo alun perin paljon kavereita, niin niitä toivottiin saavan vielä enemmän. Ne nuoret, jotka eivät toivoneet saavansa lisää uusia kavereita, selittivät vastaustaan kysyttäessä siten, että heillä oli jo ennestään paljon kavereita, eikä heillekään aika tuntunut riittävän. He kokivat omaavansa jo tarpeeksi laajat ystäväverkostot. Nuorisotilojen käyttäjät kehittävät sosiaalisia taitojaan ja

kykyään tulla toimeen muiden ihmisten kanssa nuorisotiloilla luomansa kaververkoston avulla.

Voidaan todeta, että nuorisotilat vaikuttavat nuorten ystävyys-suhteisiin ja niiden laatuun. Tulosten mukaan suurin osa nuorista oli saanut nuorisotalolta jonkin verran tai paljon uusia kavereita. Niille nuorille, jotka eivät olleet saaneet uusia kavereita juuri yhtään, ei ole tullut mahdollisuutta tutustua nuorisotiloilla uusiin kavereihin, koska uusia nuoria ei ole tullut tiloilla vastaan. Nuorille tarjoutuu mahdollisuus toimia yhdessä tuntemattomien nuorten kanssa kaiken nuorisotiloilla järjestettävän toiminnan kautta. Lisäksi eri-ikäisten nuorten välillä on paljonkin eroja ja nämä erot luovat haasteita selviytyä uusista sosiaalisista tilanteista. 17-vuotiaan nuoren kanssa kilpaileminen esimerkiksi biljardi turnauksessa vaatii paljon rohkeutta 13-vuotiaalta. Sama tilanne vaatii 17-vuotiaalta herkkyyttä huomioda nuorempi ja olla loukkaamatta hänen tunteitaan. Nuorisotilalla on oikeastaan pakko tulla toimeen muiden nuorten kanssa, mikäli haluaa siellä aikaansa viettää. Tilat ovat rajalliset, eikä muita nuoria pääse helposti pakoon. Nuorisotilan kävijät ja ohjaajat muodostavat tiiviin yhteisön, jossa ollaan avoimia ja rehellisiä ja sosiaalisten taitojen kehittyminen parantaa näin ollen ystävyys-suhteiden laatua. Nuorelle on tärkeää tuntea kuuluvansa johonkin ja olla osa jotain suurempaa, siksi nuorisotila vaikuttaa paljon nuoren sisäiseen maailmaan.

Suurin osa nuorista viettää aikaansa samojen kavereiden kanssa niin nuorisotilalla kuin sen ulkopuolellakin. Nuorisotaloilla käyvät nuoret liikkuvat todennäköisesti isommissa ryhmissä eikä heidän keskuudessaan ole paljoa pieniä kahden tai kolmen hengen parhaita kavereuksia. Tuloksista kävi myös ilmi, että nuorisotaloilla käyvät nuoret hakeutuvat nuorisotalojen ollessa kiinni erilaisten kauppojen, kioskien tai kauppakeskusten lähetyville taikka Vaasan keskustan alueelle. Näin ollen he viettävät aikaansa ulkona, koska ei ole muuta paikkaa mihin kokoontua isomalla porukalla. Isot nuorisoporukat, jotka kokoontuvat kauppojen tai muiden keskusten kulmille, aiheuttavat usein paheksuntaa, sillä heidän uskotaan tekevän laittomuuksia, roskaavan, metelöivän ja häiriköivän. Tällaiset uskomukset eivät varmasti ole ihan tuulesta temmattuja, sillä nuoret myös tutkimuksessa ilmaisivat,

että nuorisotalot ovat hyviä paikkoja siksi, kun siellä on jotain tekemistä eikä ole tylsää. Tylsyys ja turhautuminen saattavat purkautua siellä kaupan kulmilla juuri edellä mainitulla häiriköinnillä. Jos nuoret eivät viettäneet aikaansa ulkona, niin sitten oltiin kotona tietokoneella. Osa ei osannut sanoa missä, olisi jos nuorisotaloa ei olisi. Tämä osoittaa, että niille, jotka viettävät aikaansa nuorisotiloilla päivittäin, ne ovat äärimmäisen merkityksellisiä, tärkeitä ja korvaamattomia paikkoja.

Tutkittaessa tutkimustuloksia voidaan sanoa, että kyselyihin vastanneet nuoret ovat tyytyväisiä nuorisotilojen tarjoamaan toimintaan, tilaan ja ohjaajiin. Harvemmin osattiin tai kyettiin antaa kehittämiskelpoista palautetta. Nuoret tekevät nuorisotilalla oleskellessaan kaikenlaista, riippuen aina onko päiville suunniteltu erityistä toimintaa. Moni nuori koki, että olisi voinut olla enemmän vaikuttamassa toiminnan sisältöön. Nyt kun nuorille annettiin mahdollisuus vaikuttaa siihen, niin vastausprosentti oli suhteellisen heikko, sillä alle puolet vastaajista osasi ehdottaa jotain toimintaa. Siitäkin osa ei osannut nimetä erityistä toimintaa. Samaan aikaan noin puolet vastaajista oli tyytyväinen siihen, kuinka paljon pääsee suunnittelemaan toimintaa, eikä halunnut vastuuta enempää eikä vähempää. Ehdotetuista tapahtumista moni oli sellaista, mitä muilla taloilla järjestettiin, mutta ei sillä talolla, missä kyseinen nuori kävi.

Pääasiallisesti nuoret olivat tyytyväisiä siihen kuinka paljon ohjaajat toimintaa järjestivät. Niiden talojen kohdalla, joissa kävijäkunta on suurempi, toivottiin enemmän ohjelmaa. Tämä kuitenkin vaatii ohjaajilta koordinointikykyä. Ohjaajiin oltiin todella tyytyväisiä. Nuoret eivät halunneet muutoksia ohjaajien kokoonpanoon. Nuoret kuvasivat ohjaajan tärkeimmäksi piirteeksi odotetusti huumorintaju. Vaasalaiset nuoret ovat sitä mieltä, että nuorisotalot eivät kaipaa muutoksia ja olivat siten kovasti tyytyväisiä tämänhetkisiin tiloihin. Ainoastaan talojen irtaimistoon toivottiin joitain parannuksia. Etenkin uusia tietokoneita ja pelikonsoleita toivottiin lisää, jotta pelaaminen onnistuisi isommalla porukalla.

Tutkimus valaisi sitä, millaisina nuoret kokevat nuorisotilat. Suurin osa nuorista pitää niitä erittäin tärkeänä ja moni melko tärkeänä, harva ei pitänyt niitä arvos-

saan. Monien muiden tiloille tehtyjen asiakaskyselyiden mukaan myös Vaasan nuorisotiloilla parasta ovat ystävien kanssa oleminen ja pelaaminen (Kylmäkoski 2008, 401). Niiden avulla nuori voi hetkeksi unohtaa häneen kohdistuvat odotukset ja mahdolliset kodin ristiriidat tai koulustressin. Nuorisotilat ovat nuorelle paikka jossa pääsee pakoon kiireistä maailmaa ja saa olla rauhassa sekä saa mahdollisuuden jakaa ajatuksia kavereiden kanssa taikka jutella ohjaajien kanssa mieleltä vaivaavista asioista. Nuoret saavat nuorisotiloilta työkaluja, sosiaalista pääomaa, motivaatiota ja energiaa kamppailla muuttuvan itsensä sekä yhteiskunnan asettamissa paineissa.

Yhteiskunnallisesti merkittävin tieto, mitä tutkimuksesta ehkä saatiin, oli ehkä se, että nuorisotilalla käy nuoria, joilla on laajat sosiaaliset verkostot. Verkostot koostuvat usein nuorista eli vertaisista. Vieläkin tärkeämpi tieto on se, että nuoret usein luovat vielä uusia ystävyys-suhteita nuorisotiloilla ja näin ollen kasvattavat verkostojaan. Yllättävin tieto oli se, että monella nuorella oli enemmän kuin kolme läheistä ystävää. Tämä tieto riitelee kouluterveyskyselyn tulosten kanssa, sillä sen mukaan 10 % yläkoululaisista ei ole yhtään läheistä ystävää. Voidaan kuitenkin ajatella, että nuorisotiloilla käyvät nuoret eivät kuulu tähän 10 % vaan ovat taulukon toisessa päässä. He ovatkin usein sosiaalisia, ulospäin suuntautuvia ja rohkeita nuoria.

10. POHDINTA

Halusin tehdä opinnäytetyöni nuoriin liittyen, sillä ne ovat olleet jo sosionomin koulutukseen hakiessani lähellä sydäntäni. Nuoruus on mielestäni mielenkiintoinen, rikas, monipuolinen ja kaikin puolin kiehtova jakso elämäнкаarellamme. Nuoruudessa tapahtuvat muutokset ovat kokonaisvaltaisia ja nuoruudessa koetut kokemukset kannetaan pitkälle aikuisuuteen ja vanhuuteen. Se on myös merkityksellistä aikaa siinä mielessä, että nuoruudessa pitäisi hyvin pitkälle selvittää millaisen tulevaisuuden yksilö haluaa itselleen rakentaa, se on suurien päätösten aikaa. Sellaisten päätösten, joiden tulisi tehdä yksilöstä kelpo kansalainen, joka kehittää yhteiskuntaa ja toimii merkittävänä vaikuttajana.

Nuorisotilat nousivat opinnäytetyön aiheeksi avopuolisoni merkityksellisistä kokemuksista nuorisotiloilta hänen nuoruudessaan. Omassa varhaisnuoruudessa nuorisotilat olivat paikkoja, joissa ajateltiin käyvän lähinnä niin kutsuttuja kapiinoivia ja sääntöjä rikkovia nuoria. Vaikka nuorisotalot kiinnostivat, niin niissä en ikinä itse ole viettänyt aikaa. Olin kiinnostunut siitä, minkä tyyppisiä nuoria taloilla käy tänä päivänä ja kuinka merkityksellisinä nuoret niitä nykyään pitävät. Halusin ottaa tutkimukseni näkökulmaksi sosiaaliset suhteet, sillä monet tutkimukset ovat osoittaneet nuorten yksinäisyyden lisääntyneen. Halusin selvittää, onko nuorisotilojen käyttäjillä ystäviä.

Tutkimuksen teko oli sujuvaa ja mielenkiintoista. Kävin läpi paljon teoriaa ennen tutkimuksen tekoa. Kyselylomakkeen kohdalla tuli hieman kiire, sillä en pitänyt alussa kiinni omasta aikataulustani ja sain tutkimusluvan suhteellisen myöhään. Siksi minulla ei ollut aikaa hioa ja korjata kyselylomaketta juuri ollenkaan. Alkuperäisen suunnitelman mukaan kyselylomakkeeseen oli tarkoitus saada ohjaajien näkemys ja mielipide näkyviin. Nuorisotaloilla käyminen oli hauskaa ja kiinnostavaa. Juttelin nuorten kanssa ja kyselin heiltä asioita liittyen nuorisotiloihin. Keskustelin paljon nuorisotalojen ohjaajien kanssa nuorisotyöstä ja erityisesti taloilla tehtävästä nuorisotyöstä. Monet ohjaajat pitivät työstään ja kokivat sen antoisaksi. Kokemus oli etenkin opettavainen. Se opetti minua työskentelemään itsenäisesti sekä ylipäättään tekemään tutkimuksia.

Pyrin rakentamaan kyselylomakkeen niin, että siihen olisi helppoa ja nopeaa vastata, jotta nuoret todella vastaisivat kaikkiin kysymyksiin, mukaan lukien avoimiin kysymyksiin. Kävi kuitenkin niin, että moni nuori jätti vastaamatta useaan avoimeen kysymykseen. Pelkäsin, että tuloksista tulisi näin hajanaisia ja ristiriitaisia. Uskon, että mikäli nuoret olisivat todella istuneet alas ja miettineet mitä vastaisivat, tulokset olisivat voineet olla erilaiset. Myös ehdotuksia toiminnan sisältöön ja muita kuvailevia piirteitä olisi saatu tutkimukseen enemmän, mikäli nuoret olisivat vastanneet kyselyihin ajatuksella. Toisaalta, nuorten kohdalla olisi ehkä pitänyt käyttää jotain muuta tutkimustapaa, jotta heidän mielipiteensä olisi saatu laajemmin esille, mutta silloin ei ehkä olisi saatu vastauksia muihin tutkimusongelmiin. Tutkimuksen edetessä, ja erityisesti siinä vaiheessa kun jaoin ja analysoin kyselylomakkeita ja tutkimustuloksia, mieleni valtasi suuri epäluulo koskien nuorten käsitystä kyselylomakkeen kysymyksistä. Luulen, että esimerkiksi käsitykset todella läheisestä ystävästä ovat erilaisia minulla ja nuorilla. Minulle todella läheinen ystävä on sellainen, kenen kanssa voin jakaa syvimmit salaisuuteni pelkäämättä, että hän paljastaa niitä muille. Nuoret ehkä ajattelevat todella läheisen ystävänsä olevan sellainen kenen kanssa viettävät paljon aikaa. Oli siis suuri haaste huomata, että nuoret ymmärsivät tietyt käsitteet eri tavalla kuin tutkija. Käsittelin tulokset kuitenkin sellaisina kuin ne olivat. Kuten aikaisemmin on todettu, vastaukset olivat niin samansuuntaisia, että olen tyytyväinen tutkimuksen tuloksiin.

Aiheesta saisi todennäköisesti useita erilaisia jatkotutkimuksia. Ehdotukseni jatkotutkimuksille liittyy kuitenkin tutkimuksen taustalla vaikuttavaan nuorten yksinäisyyden lisääntymiseen. Olisi äärimmäisen mielenkiintoista saada selville, miten yksinäiset nuoret ajattelevat nuorisotaloista. Toiminnallisen tutkimuksen avulla olisi mahdollista houkutella yksinäisyydestä kärsiviä nuoria nuorisotiloille, jonka jälkeen voisi selvittää ovatko nuoren yksinäisyyden tunteet vähentyneet. Toiseksi, jatkotutkimuksen voisi liittää nuorisotiloilla käyneisiin jo 18 vuotta täyttäneisiin nuoriin. Heidän kohdallaan voisi tutkia, ovatko ystävyysverkostot muuttuneet sen jälkeen, kun nuorisotalolla käynti ei ole enää ollut mahdollista. Samalla voisi tiedustella, missä nuoret viettävät suurimman osan vapaa-ajastaan, kun ovat täyttäneet

LÄHTEET

Aaltonen, M. & Ojanen, T. & Vihunen, R. & Vilén, M. 2003. Nuoren aika. Porvoo. WS Bookwell Oy.

Ahola, M. 2011. Nuoriso-osasto. Vaasan kaupunki, nuorisosihteeri.

Cederlöf, P. 1998. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys. Perustietoja, poimintoja ja haarukkapaloja nuorisotyöstä sekä sen asemasta suomalaisessa yhteiskunnassa. NUORAn julkaisuja nro 8. Nuorisoasian neuvottelukunta. Viitattu 13.9.2011.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelu_neuvo/julkaisut/muut_tutkimukset/Nuorisotyxn_merkitys.pdf

Cohen, L. & Manion, L. & Morrison, K. 2007. Research methods in education. Sixth edition. Bodmin. MPG Books Ltd.

Dunderfelt, T. 2004. Elämäntapa- ja elämäntutkimus. Lapsen kasvusta yksilön henkiseen kehitykseen. Porvoo. WS Bookwell Oy.

Heikkinen, M. 2010. Kiertokirjeistä kotisivuihin, postikorteista pikaviestimiin. Nuorisotyön perinteen tallentaminen – Nuoperi. Turku. Painosalama Oy.

Helsingin Sanomat. 2008. Nuorten yksinäisyys pahenee kesällä. Toim. Hiiri, J. & Knuuttila, M. & Stotesbury, S. Viitattu 30.9.2011. <http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Nuorten+kokema+yksin%C3%A4isyys+on+jatkatku+usein+pitk%C3%A4n/1135240333747>

Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Honkasalo, V. & Souto, A-M. 2008. Monikulttuurinen nuorisotyö. Teoksessa Nuorisotyötä on tehtävä, menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet, 115–138. Toim. Hoikkala, T. & Sell, A. Nuorisotutkimusverkosto / nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76. Helsinki. Hakapaino Oy.

Lahikainen, A-R. 2000. Sosiaalipsykologian perusteet. Helsinki. Otava

Lahikainen, A-R. & Pirttilä-Backman, A-M. 2005. Sosiaalipsykologian perusteet. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Lunde, C. 2009. What people tell you gets to you. Body Satisfaction and Peer Victimization in Early Adolescence. University of Gothenburg. Department of Psychology. Sweden. Intellecta Infolog.

Lämsä, A-L. & Kiviniemi, L. & Pönkkö, M-L. 2009. Kiusatun leima ja itsetuhoisen elämäntapa. Teoksessa Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin, 97–109. Juva. WS Bookwell Oy.

Keltinkangas-Järvinen, L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. Helsinki. WSOY.

Kemppinen, P & Rouvinen-Kemppinen, K. 1998. Vuorovaikutuksen aarrearkku. Vinkkejä kasvattajille. Kannustusvalmennus P. & K. Oy. Helsinki. Hakapaino Oy.

Kinnunen, S. 2008. Nuoren itsetunto. Teoksessa Nuorten sielunhoidon käsikirja, 46-59. Toim. Pruuki, H. LK-kirjat / Lasten Keskus Oy. Helsinki. Nord Print.

Kronqvist, A-L & Pulkkinen, M-L. 2007. Kehityopsykologia: matkalla muutokseen. Werner Söderström. Helsinki. WSOY.

Kylmäkoski, M. 2008. Eteinen, vessa, keittokomero ja huone – niistä on nuorisotila tehty. Teoksessa Nuorisotyötä on tehtävä, menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet, 393–409. Toim. Hoikkala, T. & Sell, A. Nuorisotutkimusverkosto / nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76. Helsinki. Hakapaino Oy.

L 11.6.1999/731. Suomen perustuslaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 5.10.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

L 17.3.1995/365. Kuntalaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 5.10.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365>

L 27.1.2006/72. Nuorisolaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 7.9.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

L 117/1972. Laki kuntien nuorisolautakunnista ja kuntien nuorisotyöhön annettavasta valtioneuvoston päätöksestä. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 7.9.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1972/19720117>

Lindblom-Ylänne, S. & Paavilainen, E. & Pehkonen, L. & Ronkainen, S. 2011. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki. WSOYpro Oy.

Niemi, K. 2008. Valistuseetos ja nuorisokasvatusliikkeiden ensimmäinen aalto. Teoksessa Nuorisotyötä on tehtävä, menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet, 44-56. Toim. Hoikkala, T. & Sell, A. Nuorisotutkimusverkosto / nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76. Helsinki. Hakapaino Oy.

Nieminen, J. 1995. Nuorisossa tulevaisuus, suomalaisen nuorisotyön historia. Helsinki. Lasten Keskus Oy. Gummerus.

Nieminen, J. 2008. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Nuorisotyötä on tehtävä, menetelmien perustat,

rajat ja mahdollisuudet, 21-43. Toim. Hoikkala, T. & Sell, A. Nuorisotutkimusverkosto / nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76. Helsinki. Hakapaino Oy.

Nuorisotutkimusseura. 2008. Polarisoituva nuoruus? Nuorten elinolot – vuosikirja 2008. Toim. Autio, M. & Eräranta, K. & Myllyniemi, S. Helsinki. Hakapaino Oy.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2001. Nuorisotyö kunnissa 1990-luvulla. Viitattu 28.9.2011.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelu_kunta/julkaisut/muut_tutkimukset/kunnallisen/liitteet/nuorisoa_2.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2010. Nuorisolain muutos parantaa nuorten varhaisesta tukea. Viitattu 13.9.2011.

<http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2010/02/nuorisolaki.html>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Monialainen viranomaisyhteistyö ja etsivä nuorisotyö nuorisolakiin – miten nuorisolaki muuttuu? Viitattu 13.9.2011.

[http://www.intermin.fi/lh/oulu/siv/home.nsf/files/AF017D21881C0386C22577EE002CC3EB/\\$file/2_Wallden_Nuorisolain%20muutos%20voimaan%201.1.2011.ppp](http://www.intermin.fi/lh/oulu/siv/home.nsf/files/AF017D21881C0386C22577EE002CC3EB/$file/2_Wallden_Nuorisolain%20muutos%20voimaan%201.1.2011.ppp)

Pruuki, H. 2008. Nuori ja Kaverisuhteet. Teoksessa Nuorten sielunhoidon käsikirja, 90-104. Toim. Pruuki, H. LK-kirjat / Lasten Keskus Oy. Helsinki. Nord Print.

Ruotsalainen, L. 2008. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa Nuorisotyötä on tehtävä, menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet, 168–184. Toim. Hoikkala, T. & Sell, A. Nuorisotutkimusverkosto / nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76. Helsinki. Hakapaino Oy.

Salmivalli, C. 2005. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Setlementtinuorten liitto ry - Tyttöjen Talo. Sukupuolisensitiivisyys. Viitattu 13.9.2011. <http://www.tyttoty.fi/sukupuolisensitiivisyys>

Setlementtinuorten liitto ry. Sosiaalinen nuorisotyö. Viitattu 13.9.2011. <http://www.setlementtinuoret.fi/index.phtml?s=18>

Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry. 2008. Nuorisotyöllä on merkitystä. Opas kuntavaikuttajille ja nuorisotyöntekijöille nuorisotyön yhteiskunnallisesta merkityksestä. Viitattu 13.9.2011. <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/832/>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2010. Kouluterveyskysely 2010. Viitattu 28.9.2011.

<http://info.stakes.fi/kouluterveyskysely/FI/tulokset/taulukot2010/index.htm>

Tuunala, E & Vuorinen, R. 2003. Psykologian perusteet. Kehittyvä ihminen. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Vaasan kaupunki. 2011. Nuoriso-osasto. Powerpoint-esitys.

Walldén, J. 2011. Nuorisotyö. Kasvun kumppanit. Lasten hyvinvointia kasvattamassa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. Viitattu 7.9.2011. http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/palvelut/nuorten/nuorisotyö

Kyselylomake Vaasan nuorisotalojen / -tilojen käyttäjille

TAUSTOJA

1. Sukupuoli?

- ☐ tyttö
- ☐ poika

2. Ikä?

- ☐ alle 13
- ☐ 13-14
- ☐ 15-16
- ☐ 17-18
- ☐ yli 18

3. Millä nuorisotilalla käyt eniten?

- ☐ Jukoboxi
- ☐ Kultsa
- ☐ Ristikka
- ☐ Sumppu
- ☐ SunHouse
- ☐ Suviboxi
- ☐ Villa Gerby

TOIMINTA NUORISOTILOILLA

4. Mitä teet nuorisotilalla ollessasi (voit valita useita vaihtoehtoja)?

- ☐ Pelaan pelikonsolia
- ☐ Pelaan muita pelejä
- ☐ Juttelen kavereiden kanssa
- ☐ Juttelen ohjaajien kanssa
- ☐ Katson televisiota
- ☐ Teen ruokaa
- ☐ Harrastan bänditoimintaa
- ☐ Muuta, mitä?

5. Järjestävätkö ohjaajat mielestäsi toimintaa

- ☐ liian paljon
- ☐ sopivasti
- ☐ jonkin verran
- ☐ liian vähän?

6. Pääsetkö vaikuttamaan siihen, mitä nuorisotilalla tehdään?

- ☐ erittäin hyvin
- ☐ hyvin
- ☐ jonkin verran
- ☐ huonosti

7. Minkälaista toimintaa haluaisit järjestettävän enemmän?

KAVERIT

8. Miten tutustuit ensimmäisen kerran nuorisotiloihin?

- ☐ ystävien kautta
- ☐ koulun kautta
- ☐ Internetin kautta
- ☐ mainosten kautta
- ☐ muuten, miten?

9. Kenen kanssa vietät enimmäkseen aikaasi nuorisotilalla?

- ☐ kavereiden
- ☐ ohjaajien
- ☐ muiden tilalla olevien kanssa
- ☐ en kenenkään kanssa

10. Oletko saanut uusia kavereita nuorisotilalta?

- ☐ paljon
- ☐ jonkin verran
- ☐ vähän

11. Toivotko saavasi enemmän kavereita nuorisotilalta?

- ☐ kyllä
- ☐ en

12. Vietätkö vapaa-aikaasi samojen kavereiden kanssa sekä nuorisotilalla että sen ulkopuolella?

- ☐ usein
- ☐ joskus
- ☐ harvoin
- ☐ en koskaan

13. Kuinka monta todella läheistä ystävää sinulla on nuorisotilalla?

- ☐ ei yhtään
- ☐ yksi tai kaksi
- ☐ enemmän kuin kolme

14. Jos nuorisotilaa ei olisi, missä viettäisit vapaa-aikaasi?

OHJAAJAT JA TILA

15. Mitkä on mielestäsi ohjaajan tehtäviä nuorisotilalla (voit valita useita vaihtoehtoja)?

- ☐ kuunnella nuorta
- ☐ jutella nuorten kanssa
- ☐ järjestää toimintaa
- ☐ valvoa tilaa
- ☐ muuta, mitä?

16. Millaisia ominaisuuksia arvostat ohjaajassa (voit valita useita vaihtoehtoja)?

- ☐ avoimuutta
- ☐ rehellisyyttä
- ☐ luotettavuutta
- ☐ huumorintajua
- ☐ suvaitsevaisuutta
- ☐ ymmärtäväisyyttä
- ☐ muuta, mitä?

17. Onko ohjaajille mielestäsi aikaa sinulle

- ☐ liian paljon
- ☐ sopivasti
- ☐ jonkin verran
- ☐ liian vähän

18. Millaisia toivoisit ohjaajien olevan?

19. Kuinka tärkeitä nuorisotilat mielestäsi ovat?

- ☐ erittäin tärkeitä
- ☐ melko tärkeitä
- ☐ ei niin tärkeitä

20. Mikä on mielestäsi nuorisotiloilla parasta?

21. Miten muuttaisit nuorisotilaa, jotta viihtyisit siellä paremmin?

Kiitos, että vastasit!

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Oikeudet tuloksiin

Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin ja muuhun aineistoon kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.

Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus

Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muuta julkisuuslaissa salassa pidettävää tietoa, on opinnäytetyön raportti laadittava siten, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Opinnäytetyön kirjallinen osa voidaan julkaista myös Theseus -tietokannassa Internetissä.

Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja, ohjaaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.

Opinnäytetyön kustannukset

Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opinnäytetyön tekijä keskenään. Pääsääntöisesti Vaasan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.

Päiväys: 19.9.2014 Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: Sami Heinonen

Liitteet: Tutkimussuunnitelma liitteineen sekä kyselylomake

Tutkimuslupa opinnäytetyötä varten

- ☒ Myönnetty anomuksen mukaan
☐ Hylätty
☐ Myönnetään seuraavin korjauksin

- ☒ Kohdeorganisaation nimi SAA esiintyä opinnäytetyössä
☐ Kohdeorganisaation nimi EI SAA esiintyä opinnäytetyössä

Päiväys

Allekirjoitus

Nimen selvennys

23.9.2014
Tuula Ahonpää
TUULA AHONPÄÄ

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU

Wolffintie 30, 65200 VAASA
Puh. 020 766 3300, faksi (06) 326 3002
info@puv.fi, www.puv.fi
Y-tunnus 2267669-3

Vaasan kaupunki

19.09.2011

Vapaa-aika virasto

Virastopäällikkö

Antti Lahtinen

Tutkimuslupa-anomus

Olen sosionomiopiskelija Vaasan ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyöni nuorisotiloista ja siitä miten ne luovat sosiaalisia suhteita. Tiedustelen tutkimuksessani myös sitä, kuinka tyytyväisiä nuoret ovat Vaasan kaupungin nuorisotalojen / -tilojen toimintaan ja miten he haluaisivat toimintaa kehittää. Näiden lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan nuorisohjaajien merkitystä nuorille. Tähän liittyen, pyydän teiltä lupaa tutkimukselleni.

Tutkimus suoritetaan anonymisti, eikä nuorisotalojen / -tilojen nimiä mainita työssä. Kyselylomakkeet tuhoan tutkimuksen jälkeen.

Liitteenä ovat tutkimuslupa-anomuksen lisäksi opinnäytetyöni tutkimussuunnitelma, jossa erittelen tutkimusta hieman tarkemmin sekä kyselylomake.

Suuret kiitokset jo etukäteen!

Sanni Koskiniemi